

Határozatok Tára

MACIEJ SZPUNAR
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2020. december 17.¹

C-439/19. sz. ügy

B,
a Latvijas Republikas Saeima
részvételével

(a Satversmes tiesa [alkotmánybíróság, Lettország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – (EU) 2016/679 rendelet – Személyes adatok kezelése – Közúti közlekedési jogsértésért kiszabott büntetőpontokkal kapcsolatos információk – A büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra és a bűncselekményekre vonatkozó személyes adatok kezelésének fogalma – Az ilyen információk hozzáférhetővé tételét előíró és további felhasználását lehetővé tévő nemzeti szabályok”

I. Bevezetés

1. 1946-ban George Orwell a következő megjegyzéseket tette a „Keep Death off the Roads” (Tartsuk távol a halált az utaktól) kampányról, amelyet az Európai Unió egy volt tagállama folytatott a fenti időpontban: „Ha valóban távol akarjuk tartani a halált az utaktól, a teljes közúttrendszert újra kell terveznünk úgy, hogy lehetetlenné váljanak az összeütközések. Gondolják végig, hogy ez mit jelent (például azzal jár, hogy Londont teljes egészében le kell bontani és újra kell építeni), és nyilvánvalóvá válik, hogy ez jelenleg minden nemzet lehetőségeit meghaladja. Ennek hiányában csak enyhítő intézkedéseket lehet hozni, amelyek végső soron arra irányulnak, hogy az embereket óvatosabbá tegyék”.²

2. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság elé terjesztő Satversmes tiesa (alkotmánybíróság, Lettország) előtti, szóban forgó ügy középpontjában a fent említett „enyhítő intézkedések” állnak: annak érdekében, hogy a gépjárművezetők tudatosabbá és óvatosabbá tétele révén előmozdítsák a közúti közlekedésbiztonságot, a vezetőkkel szemben a közlekedési jogsértésekért büntetőpontokat szabnak ki. Ezen információt ezt követően közlik és további

¹ Eredeti nyelv: angol.

² Lásd az 1946. november 8-i Tribune-t.

felhasználás céljából továbbítják. A kérdést előterjesztő bíróság, amelyhez alkotmányjogi panasszal fordultak, a szóban forgó nemzeti törvénynek az (EU) 2016/679 rendelettel³ (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet) való összeegyeztethetőségét kívánja értékelni.

3. Emiatt a jelen ügy szinte klasszikus adatvédelmi ügy, abban az értelemben, hogy elsősorban az offline világban játszódik, és az állam és egy magánszemély közötti vertikális jogviszonyra vonatkozik, ezért zökkenőmentesen illeszkedik a kétségtelenül az első tág értelemben vett adatvédelmi ügyben⁴ hozott, a fejlődést elindító Stauder ítélet⁵ óta a Bíróság elé kerülő ügyek sorába.

4. Annak értékelése során, hogy milyen mértékben avatkozhat be egy tagállam valamely magánszemély személyes jogaiba a közúti közlekedésbiztonság előmozdítására irányuló céljának követése során, azt a választ fogom javasolni a Bíróságnak, hogy a szóban forgó lett jogszabályhoz hasonló intézkedések nem arányosak az általuk elérni kívánt céllal.

5. Ám mielőtt erre rátérnék, a jelen ügy számos alapvető és összetett kérdést vet fel, amelyek nyaktörő sebességgel visznek majd végig minket az általános adatvédelmi rendeleten. Csatolják be a biztonsági öveket. Ezzel talán elkerülnek egy-két büntetőpontot.

II. Jogi háttér

A. Az uniós jog

1. Az általános adatvédelmi rendelet

6. Az általános adatvédelmi rendelet „Általános rendelkezések” című I. fejezete tartalmazza az 1–4. cikket, amelyek rögzítik a tárgyat, a tárgyi és a területi hatályt, valamint a fogalom meghatározásokat.

7. Az általános adatvédelmi rendelet „Tárgy” című 1. cikke a következőképpen szól:

„(1) Ez a rendelet a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelmére és a személyes adatok szabad áramlására vonatkozó szabályokat állapít meg.

(2) Ez a rendelet a természetes személyek alapvető jogait és szabadságait és különösen a személyes adatok védelméhez való jogukat védi.

(3) A személyes adatok Unión belüli szabad áramlása nem korlátozható vagy tiltható meg a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelmével összefüggő okokból.”

³ A természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (általános adatvédelmi rendelet) (HL 2016. L 119., 1. o.; helyesbítések: HL 2016. L 314., 72. o.; HL 2018. L 127., 2. o.).

⁴ Amely továbbá egyértelműen az első alapvető jogokra vonatkozó ügy volt az uniós jogrendben.

⁵ Lásd: 1969. november 12-i ítélet (29/69, EU:C:1969:57, 7. pont).

8. Az általános adatvédelmi rendelet „Tárgyi hatály” című 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) E rendeletet kell alkalmazni a személyes adatok részben vagy egészben automatizált módon történő kezelésére, valamint azoknak a személyes adatoknak a nem automatizált módon történő kezelésére, amelyek valamely nyilvántartási rendszer részét képezik, vagy amelyeket egy nyilvántartási rendszer részévé kívánnak tenni.

(2) E rendelet nem alkalmazandó a személyes adatok kezelésére, ha azt:

- a) az uniós jog hatályán kívül eső tevékenységek során végzik;
- b) a tagállamok az EUSZ V. címe 2. fejezetének hatálya alá tartozó tevékenységek során végzik;
- c) természetes személyek kizárólag személyes vagy otthoni tevékenységük keretében végzik;
- d) az illetékes hatóságok bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzik, ideértve a közbiztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni védelmet és e veszélyek megelőzését.

[...]”

9. Az általános adatvédelmi rendelet 5–11. cikkét tartalmazó II. fejezete a rendelet elveivel foglalkozik: a személyes adatok kezelésére vonatkozó elvekkel, az adatkezelés jogszerűségével, a hozzájárulás feltételeivel, ideértve az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások vonatkozásában a gyermek hozzájárulására vonatkozó feltételeket is, a személyes adatok különleges kategóriáinak kezelésével és a büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra és a bűncselekményekre vonatkozó személyes adatok kezelésével, valamint az azonosítást nem igénylő adatkezeléssel.

10. Az általános adatvédelmi rendeletnek „A személyes adatok kezelésére vonatkozó elvek” című 5. cikke szerint:

„(1) A személyes adatok:

- a) kezelését jogszerűen és tisztességesen, valamint az érintett számára átlátható módon kell végezni (»jogszerűség, tisztességes eljárás és átláthatóság«);
- b) gyűjtése csak meghatározott, egyértelmű és jogszerű célból történjen, és azokat ne kezeljék ezekkel a célokkal össze nem egyeztethető módon; a 89. cikk (1) bekezdésének megfelelően nem minősül az eredeti céllal össze nem egyeztethetőnek a közérdekű archiválás céljából, tudományos és történelmi kutatási célból vagy statisztikai célból történő további adatkezelés (»célhoz kötöttség«);
- c) az adatkezelés céljai szempontjából megfelelőek és relevánsak kell, hogy legyenek, és a szükségesre kell korlátozódniuk (»adattakarékosság«);
- d) pontosnak és szükség esetén naprakésznek kell lenniük; minden észszerű intézkedést meg kell tenni annak érdekében, hogy az adatkezelés céljai szempontjából pontatlan személyes adatokat haladéktalanul töröljék vagy helyesbítsék (»pontosság«);

- e) tárolásának olyan formában kell történnie, amely az érintettek azonosítását csak a személyes adatok kezelése céljainak eléréséhez szükséges ideig teszi lehetővé; a személyes adatok ennél hosszabb ideig történő tárolására csak akkor kerülhet sor, amennyiben a személyes adatok kezelésére a 89. cikk (1) bekezdésének megfelelően közérdekű archiválás céljából, tudományos és történelmi kutatási célból vagy statisztikai célból kerül majd sor, az e rendeletben az érintettek jogainak és szabadságainak védelme érdekében előírt megfelelő technikai és szervezési intézkedések végrehajtására is figyelemmel (»korlátozott tárolhatóság«);
- f) kezelését oly módon kell végezni, hogy megfelelő technikai vagy szervezési intézkedések alkalmazásával biztosítva legyen a személyes adatok megfelelő biztonsága, az adatok jogosulatlan vagy jogellenes kezelésével, véletlen elvesztésével, megsemmisítésével vagy károsodásával szembeni védelmet is ideértve (»integritás és bizalmas jelleg«).

(2) Az adatkezelő felelős az (1) bekezdésnek való megfelelésért, továbbá képesnek kell lennie e megfelelés igazolására (»elszámoltathatóság«).”

11. Az általános adatvédelmi rendeletnek „A büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra és a bűncselekményekre vonatkozó személyes adatok kezelése” című 10. cikke kimondja:

„A büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra és a bűncselekményekre, illetve a kapcsolódó biztonsági intézkedésekre vonatkozó személyes adatoknak a 6. cikk (1) bekezdése alapján történő kezelésére kizárólag abban az esetben kerülhet sor, ha az közhatalmi szerv felügyelete alatt történik, vagy ha az adatkezelést az érintett jogai és szabadságai tekintetében megfelelő garanciákat nyújtó uniós vagy tagállami jog lehetővé teszi. A büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatok teljes körű nyilvántartása csak közhatalmi szerv által végzett adatkezelés keretében történhet.”

2. A 2003/98/EK irányelv

12. A 2003/98/EK irányelv⁶ „Tárgy és hatály” című 1. cikke a következőképpen szól:

„(1) Ez az irányelv minimum szabályokat állapít meg a tagállamok közigazgatási szervei birtokában lévő dokumentumok további felhasználása, valamint további felhasználása megkönnyítésének gyakorlati eszközei vonatkozásában.

(2) Ezt az irányelvet nem kell alkalmazni:

- a) olyan dokumentumokra, amelyek rendelkezésre bocsátása kívül esik az érintett közintézményeknek a törvények vagy a tagállam más kötelező erejű rendelkezései által – vagy ilyen rendelkezések hiányában az adott tagállam szokásos igazgatási gyakorlatával összhangban – meghatározott közfeladatain, feltéve, hogy a közfeladatok köre átlátható és felülvizsgálható;
- b) olyan dokumentumokra, amelyeken harmadik személyeknek szellemi tulajdonjoga áll fenn;

⁶ A 2013. június 26-i 2013/37/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2013. L 175., 1. o.) módosított, a közszféra információinak további felhasználásáról szóló, 2003. november 17-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2003. L 345., 90. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 32. kötet, 701. o.).

- c) olyan dokumentumokra, amelyekhez való hozzáférést a tagállamok hozzáférési szabályai kizárják, például a következő okokból:
- a nemzetbiztonság (állami biztonság), honvédelem, közbiztonság védelme,
 - a statisztikai adatokra vonatkozó titoktartás,
 - kereskedelmi titoktartás (például üzleti, szakmai vagy vállalati titkok);
- ca) olyan dokumentumokra, amelyekhez a hozzáférést a tagállamok hozzáférési szabályai korlátozzák, ideértve azokat az eseteket is, amelyekben a polgárok vagy a vállalkozások csak érdekük bizonyítása esetén juthatnak hozzá a dokumentumokhoz;
- cb) a dokumentumok kizárólag logókat, címerpajzsokat és jelvényeket tartalmazó részeire;
- cc) olyan dokumentumokra, amelyekhez a hozzáférést a hozzáférési szabályok a személyes adatok védelmének indokával korlátozzák vagy kizárják, valamint az említett szabályok értelmében hozzáférhető dokumentumok azon részeire, amelyek olyan személyes adatokat tartalmaznak, amelyek további felhasználása jogszabályi definíció szerint összeegyeztethetetlen a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről szóló jogszabályokkal;
- d) közszolgálati műsorszolgáltatók és azok alvállalkozóinak, valamint más testületek és azok alvállalkozóinak birtokában lévő olyan dokumentumokra, amelyek közszolgálati műsorszolgáltatási kötelezettségek teljesítéséhez szükségesek;
- e) oktatási és kutató intézmények, ezen belül kutatási eredmények továbbítására létrehozott szervezetek, valamint iskolák, egyetemek birtokában lévő dokumentumokra, kivéve az egyetemi könyvtárakat; és
- f) a könyvtárakon, múzeumokon és levéltárakon kívüli kulturális intézmények birtokában lévő dokumentumokra.

(3) Ez az irányelv a tagállamok hozzáférési szabályaira épül, és azokat nem érinti.

(4) Ez az irányelv semmilyen módon nem érinti az egyéneknek a uniós és nemzeti jog szerinti védelmi szintjét a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában, különösen nem változtatja meg a 95/46/EK irányelv^[7] szerinti jogokat és kötelezettségeket.

(5) Az irányelv által meghatározott kötelezettségeket annyiban kell alkalmazni, amennyiben azok összeegyeztethetők a szellemi tulajdonjogok védelméről szóló nemzetközi egyezményekkel, különösen a Berni Egyezménnyel^[8] és a TRIPS-megállapodással^[9].

⁷ A személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 1995. L 281., 31. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 15. kötet, 355. o.).

⁸ Az 1979. szeptember 28-án módosított, az irodalmi és művészeti művek védelméről szóló, 1971. július 24-i Berni Egyezmény.

⁹ A TRIPS-megállapodás (a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló egyezmény) a Kereskedelmi Világszervezet létrehozásáról szóló egyezmény 1.C mellékletét képezi, amelyet a Közösség nevében – a hatáskörébe tartozó területek tekintetében – az 1994. december 22-i 94/800/EK tanácsi határozat (HL 1994. L 336., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 21. kötet, 80. o.) hagyott jóvá.

13. A 2003/98 irányelv „Fogalom-meghatározások” című 2. cikkének szövege a következő:

„Ennek az irányelvnek az alkalmazásában a következő meghatározásokat kell alkalmazni:

1. »közigazgatási szerv«: az állam, a területi önkormányzatok, közjogi intézmények, valamint az ilyen hatóság vagy hatóságok, illetve közjogi intézmény vagy közjogi intézmények által létrehozott társulások;
2. »közjogi intézmény« minden olyan intézmény,
 - a) amely kifejezetten közfeladat ellátására jött létre, és amely nem ipari vagy kereskedelmi jellegű, továbbá
 - b) amely jogi személyiséggel rendelkezik; valamint
 - c) amely pénzügyi fenntartása többségi részben az állam, vagy a területi vagy a települési önkormányzat, vagy egyéb közjogi intézmény feladata; vagy amelynek igazgatása ezen intézmények felügyelete alatt áll; vagy amelynek olyan ügyviteli testülete, igazgatósága vagy felügyelőbizottsága van, amely tagjainak több mint a felét az állam, a területi vagy a települési önkormányzat, vagy egyéb közjogi intézmény nevezi ki;
3. »dokumentum«:
 - a) bármilyen tartalom, függetlenül az adathordozó formájától (papír vagy elektronikus forma, illetve hang, képi vagy audiovizuális eszköz);
 - b) az ilyen tartalom bármely része;
4. »további felhasználás«: a közigazgatási szervek dokumentumainak természetes vagy jogi személyek általi felhasználása olyan kereskedelmi vagy nem kereskedelmi célra, ami kívül esik azon a közfeladat ellátása keretén belüli eredeti célkitűzésen, amire a dokumentumokat előállították. A közigazgatási szervek közötti, kizárólag közfeladataik ellátása keretében történő dokumentumcsere nem minősül további felhasználásnak.
5. »személyes adat«: a 95/46/EK irányelv 2. cikke a) pontjában meghatározott adat.
6. »számítógéppel olvasható formátum« olyan fájlformátum, amely struktúrájának kialakítása folytán lehetővé teszi, hogy a szoftveres alkalmazások a benne szereplő egyedi adatokat – ideértve az egyedi ténymegállapításokat és azok belső struktúráját – könnyen azonosítsák, felismerjék és kinyerjék;
7. »nyílt formátum« platformfüggetlen és a nyilvánosság számára a dokumentumok további felhasználását akadályozó bármilyen korlátozás nélkül hozzáférhetővé tett fájlformátum;
8. »hivatalos nyílt szabvány« írásban meghatározott szabvány, amely részletesen leírja a szoftverekkel való interoperabilitás biztosításának módjával kapcsolatos előírásokat;
9. »egyetem« bármely olyan közintézmény, amely felsőfokú képzést adó, középfokú képzést követő felsőfokú oktatást nyújt.”

14. A 2003/98 irányelv „Alapelv” című 3. cikkének szövege a következő:

„(1) A (2) bekezdésre figyelemmel a tagállamok biztosítják, hogy az 1. cikk szerint ezen irányelv alkalmazási körébe tartozó dokumentumok kereskedelmi vagy nem kereskedelmi célú további felhasználására a III. és IV. fejezetben meghatározott feltételek szerint kerül sor.

(2) A könyvtár, ideértve az egyetemi könyvtárakat is, múzeum vagy levéltár szellemi tulajdonát képező dokumentumok esetében a tagállamok biztosítják, hogy amennyiben az ilyen dokumentumok további felhasználása engedélyezett, ezeknek a dokumentumoknak a kereskedelmi vagy nem kereskedelmi célú további felhasználására a III. és IV. fejezetben meghatározott feltételek szerint kerül sor.”

B. A lett jog

15. A Ceļu satiksmes likums (közúti közlekedési törvény) 14^{1.} cikkének (2) bekezdésének¹⁰ szövege a következő:

„Valamely jogi személy tulajdonát képező gépjárműre, [...] valamely személy gépjárművezetéshez való jogára, valamely személlyel szemben közlekedési jogsértések elkövetése miatt kivetett és a törvényes határidőn belül megfizetni elmulasztott bírságokra vonatkozó információt, és a gépjárművek és gépjárművezetők nemzeti nyilvántartásába [a továbbiakban: gépjárművek nemzeti nyilvántartása], valamint a vontatójárművekre és vezetőkre vonatkozó információk rendszerbe bejegyzett egyéb információkat nyilvánosan hozzáférhető információnak kell tekinteni.”

III. A tényállás, az eljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

16. B, a kérdést előterjesztő bíróság előtti eljárás felperese, természetes személy, akivel szemben a közúti közlekedési törvény és egy kapcsolódórendelet alapján jogsértés miatt büntetőpontokat szabtak ki.¹¹ A Ceļu satiksmes drošības direkcija (közúti közlekedésbiztonsági igazgatóság, Lettország, a továbbiakban: CSDD) az az állami szerv, amely e büntetőpontokat a gépjárművek nemzeti nyilvántartásába bejegyezte.

17. Tekintettel arra, hogy a büntetőpontokra vonatkozó információ kérésre közölhető, és azt B szerint további felhasználásra több társaság részére továbbították, B alkotmányjogi panasszal fordult a kérdést előterjesztő bírósághoz, amelyben megkérdőjelezte a közúti közlekedési törvény 14^{1.} cikkének (2) bekezdésének a Latvijs Republikas Satversme (a Lett Köztársaság alkotmánya) 96. cikkében foglalt, a magánélet tiszteletben tartásához való joggal való összeegyeztethetőségét.

18. Mivel a közúti közlekedési törvény 14^{1.} cikkének (2) bekezdését a Latvijs Republikas Saeima (lett parlament) fogadta el, ez az intézmény részt vett az eljárásban. Ezenkívül a CSDD-t, amely a szóban forgó adatokat kezeli, szintén meghallgatták. Emellett a Datu valsts inspekciját (adatvédelmi hatóság, Lettország), amely Lettországban az általános adatvédelmi rendelet 51. cikke értelmében vett felügyeleti hatóság, valamint több más hatóságot és személyt is felkértek arra, hogy *amici curiae* minőségükben fejtsek ki véleményüket a kérdést előterjesztő bíróság előtt.

¹⁰ A 2018. május 10-én hatályba lépett módosított változat szerint.

¹¹ Ministru kabineta 2004. gada 21. jūnija noteikumi Nr.551 „Pārkaņumu uzskaites punktu sistēmas piemērošanas noteikumi” (2004. jūnijs 21-i 551. sz. miniszteri rendelet, „A büntetőpontok rendszerének alkalmazására vonatkozó szabályok”).

19. A Saeima (parlament) elismeri, hogy a szóban forgó rendelkezés alapján bárki információkat szerezhethet egy másik személy jogsértés miatt kiszabott pontjairól akár oly módon, hogy közvetlenül a CSDD-hez fordul, akár az adatok kereskedelmi célú további felhasználását végző szolgáltatók szolgáltatásainak igénybevétele útján.

20. Ezzel együtt a Saeima (parlament) szerint e rendelkezés jogszerű, mivel azt a közúti közlekedésbiztonság javításának célkitűzése igazolja, amely megköveteli, hogy a közlekedési jogsértést elkövetőket nyíltan azonosítsák, és a gépjárművezetőket visszatartsák a jogsértések elkövetésétől.

21. Ezenkívül tiszteletben kell tartani a lett alkotmány 100. cikkében foglalt, az információkhoz való hozzáférés jogát. A büntetőpontokra vonatkozó információk kezelésére mindenestre a hatóság ellenőrzése alatt és az érintettek jogai és szabadságai tekintetében megfelelő garanciák tiszteletben tartása mellett kerül sor.

22. A Saeima (parlament) kifejti továbbá, hogy a gyakorlatban a gépjárművek nemzeti nyilvántartásában szereplő információ közlésének az a feltétele, hogy az információt kérő személy megadja azon gépjárművezető nemzeti azonosító számát, akiről érdeklődni kíván. Az információ megszerzésének e feltételét az indokolja, hogy valamely személy nevéől eltérően a nemzeti azonosító szám egyedi azonosítónak minősül.

23. A CSDD a kérdést előterjesztő bíróság előtt bemutatta a jogsértésért kiszabott büntetőpontok rendszerének működését és megerősítette, hogy a nemzeti jogszabályok nem írnak elő korlátozásokat a büntetőpontokra vonatkozó adatokhoz való nyilvános hozzáférést és ezen adatok további felhasználását illetően.

24. A CSDD ezenkívül a kereskedelmi céllal további felhasználást végzőkkel kötött szerződésekre vonatkozó információkkal is szolgált. Rámutatott, hogy e szerződések nem rendelkeznek az adatok jogi átruházásáról, és a további felhasználást végzők biztosítják, hogy az ügyfeleknek továbbított információk nem terjednek túl a CSDD-től megszerzhető információk körén. Ráadásul az egyik szerződéses rendelkezés kimondja, hogy az információk vevőjének az információkat a hatályos szabályozásban rögzített módon és a szerződésben foglalt céloknak megfelelően kell felhasználnia.

25. Az adatvédelmi hatóság kétségeit fejezte ki a szóban forgó rendelkezésnek a lett alkotmány 96. cikkével való összeegyeztethetőségét illetően. Nem zárta ki annak lehetőségét, hogy a szóban forgó adatkezelés alkalmatlan vagy aránytalan lehet.

26. E hatóság megjegyezte továbbá, hogy bár a lettországi közúti balesetekre vonatkozó statisztikák a balesetek számának csökkenését mutatják, nincs bizonyíték arra, hogy a jogsértésért kiszabott büntetőpontok rendszere és azzal kapcsolatos információkhoz való nyilvános hozzáférés hozzájárult ehhez a kedvező fejleményhez.

27. A Satversmes tiesa (alkotmánybíróság) mindenekelőtt megjegyzi, hogy az előtte folyamatban lévő eljárás nem teljes egészében vonatkozik a közlekedési törvény 14^{1. cikk}ének (2) bekezdésére, hanem csak annyiban érinti e rendelkezést, amennyiben az a gépjárművek nemzeti nyilvántartásába bejegyzett büntetőpontokat a nyilvánosság számára hozzáférhetővé teszi.

28. E bíróság megállapítja továbbá, hogy a büntetőpontok személyes adatnak minősülnek, azokat ezért a magánélet tiszteletben tartásához való joggal összhangban kell kezelni. Hangsúlyozza, hogy a lett alkotmány 96. cikke hatályának értékelése során figyelembe kell venni az általános adatvédelmi rendeletet, valamint az EUMSZ 16. cikket és az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 8. cikkét.

29. A közúti közlekedési törvény célkitűzései tekintetében a kérdést előterjesztő bíróság kijelenti, hogy a gépjárművezetők által elkövetett jogsértéseket – amely Lettországbán közigazgatási jellegű jogsértéseknek minősülnek – azzal a céllal jegyzik be a nemzeti bűnügyi nyilvántartásba, a büntetőpontokat pedig a gépjárművek nemzeti nyilvántartásába, hogy a gépjárművezetők magatartását befolyásolják, és így minimalizálják a személyek életét, egészségét és vagyonát érintő kockázatokat.

30. A nemzeti bűnügyi nyilvántartás a(z akár büntetőjogi, akár közigazgatási) jogsértést elkövető személyekkel szemben hozott, felelősség megállapítására vonatkozó határozatok egységes nyilvántartása, amelynek célja többek között a kiszabott szankciók vagy korlátozások alkalmazása felülvizsgálatának megkönnyítése. A gépjárművek nemzeti nyilvántartása ezzel szemben a közúti közlekedési jogsértések nyomon követését és az elkövetett ilyen jogsértések számától függően intézkedések végrehajtását teszi lehetővé. A jogsértésért kiszabott büntetőpontok rendszerének célja, hogy javítsa a közúti közlekedésbiztonságot azáltal, hogy különbséget tesz a közúti közlekedési szabályokat rendszeresen és rosszhiszeműen figyelmen kívül hagyó gépjárművezetők, és azon gépjárművezetők között, akik alkalmanként követnek el jogsértéseket, továbbá elrettentő jelleggel befolyásolja az úthasználók magatartását.

31. A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a közúti közlekedési törvény 14^{1.} cikkének (2) bekezdése bárkinek biztosítja a jogot, hogy a CSDD-től kérje és megkapja a gépjárművek nemzeti nyilvántartásában a gépjárművezetőkre jogsértés miatt kiszabott büntetőpontokra vonatkozóan szereplő információkat. A gyakorlatban a büntetőpontokra vonatkozó információkat akkor közlik az azokat kérő személlyel, ha megjelöli az érintett gépjárművezető nemzeti azonosító számát.

32. A Satversmes tiesa (alkotmánybíróság) ezt követően pontosítja, hogy a büntetőpontok, mivel nyilvánosan hozzáférhető információknak minősülnek, az információ nyilvánosságra hozataláról szóló törvény hatálya alá tartoznak, és így az információ létrehozásának eredeti céljától eltérő kereskedelmi vagy nem kereskedelmi célokra további felhasználás tárgyát képezhetik.

33. A lett alkotmány 96. cikkének az uniós joggal összhangban történő értelmezése és alkalmazása érdekében a kérdést előterjesztő bíróság először azt kívánja megtudni, hogy a lett jogban előírtakhoz hasonló büntetőpontok az általános adatvédelmi rendelet 10. cikkének hatálya alá tartoznak-e. Közelebbről, a kérdést előterjesztő bíróság arról kíván megbizonyosodni, hogy a közúti közlekedési törvény 14^{1.} cikkének (2) bekezdése sérti-e az általános adatvédelmi rendelet 10. cikkében foglalt azon követelményt, amely szerint az e rendelkezésben említett adatok kezelésére csak „közhatalmi szerv felügyelete alatt” vagy „az érintett jogai és szabadságai tekintetében megfelelő garanciá[k]” mellett kerülhet sor.

34. E bíróság megjegyzi, hogy a 95/46 irányelv 8. cikkének (5) bekezdését – amely a tagállamokra bízta annak értékelését, hogy a bűncselekményekre és büntetőítéletekre vonatkozó adatokra irányadó különös szabályokat ki kell-e terjeszteni a közigazgatási jogsértésekre és szankciókra is – Lettországbán a Fizisko personu datu aizsardzibas likums (a természetes személyek adatainak védelméről szóló törvény) 12. cikke ültette át, amely szerint a közigazgatási jogsértésekre

vonatkozó adatokat – a bűncselekményekre és büntetőítéletekre vonatkozó adatokhoz hasonlóan – csak a törvény által meghatározott személyek a törvény által meghatározott körülmények között kezelhetik.

35. Ennélfogva Lettországbán több mint egy évtizeden keresztül hasonló követelmények vonatkoztak a bűncselekményekre és büntetőítéletekre vonatkozó személyes adatok, illetve a közigazgatási jogsértésekre vonatkozó személyes adatok kezelésére.

36. E bíróság megjegyzi továbbá, hogy az általános adatvédelmi rendelet 10. cikkének hatályát e rendelet (4) preambulumbekzdésével összhangban az alapvető jogok társadalomban betöltött szerepének figyelembevételével kell vizsgálni. E bíróság e tekintetben úgy ítéli meg, hogy az annak biztosítására irányuló célkitűzés, hogy valamely személy korábbi elítélése ne gyakoroljon túlzottan negatív hatást a magánéletére és szakmai életére, a büntetőítéletekre és a közigazgatási jogsértésekre egyaránt vonatkozhat.

37. A Satversmes tiesa (alkotmánybíróság) másodszor az általános adatvédelmi rendelet 5. cikkének hatályát kívánja meghatározni. Közelebbről, felteszi a kérdést, hogy a lett jogalkotó e rendelet (39) preambulumbekzdésére tekintettel eleget tett-e az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének f) pontjában foglalt azon kötelezettségnek, amely szerint biztosítani kell, hogy a személyes adatokat az „integritás és bizalmas jelleg” tiszteletben tartásával kezeljék. Megjegyzi, hogy a közúti közlekedési törvény 14^{1.} cikkének (2) bekezdéséhez, amely a jogsértés miatt kiszabott büntetőpontokra vonatkozó információkhoz való hozzáférés biztosítása révén lehetővé teszi annak megállapítását, hogy valakit közúti közlekedési jogsértés miatt elítéltek-e, nem kapcsolódnak az ilyen adatok biztonságát biztosító különös intézkedések.

38. E bíróság harmadszor azt kívánja megtudni, hogy a 2003/98 irányelv releváns-e a közlekedési törvény 14^{1.} cikkének (2) bekezdésének a lett alkotmány 96. cikkével való összeegyeztethetőségének vizsgálata szempontjából. Ez az irányelv ugyanis kimondja, hogy a személyes adatok további felhasználása csak a magánélethez való jog tiszteletben tartása mellett engedhető meg.

39. Negyedszer, a Bíróság azon ítélezési gyakorlatára tekintettel, amely szerint az uniós jog előzetes döntéshozatali eljárásban történő értelmezése *erga omnes* és *ex tunc* hatállyal bír, a kérdést előterjesztő bíróság felteszi a kérdést, hogy amennyiben a közlekedési törvény 14^{1.} cikkének (2) bekezdése a lett alkotmánynak – a Bíróság által értelmezett uniós jogra tekintettel értelmezett – 96. cikkével összeegyeztethetetlennek minősül, fenntarthatja-e a 14^{1.} cikk (2) bekezdésének időbeli hatályát az említett rendelkezés alkotmányellenességét megállapító ítélete meghozatalának időpontjáig azon jogviszonyok nagy számára tekintettel, amelyeket az ítélete érinteni fog.

40. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy a lett jog értelmében az alkotmányellenesnek nyilvánított jogi aktus a Satversmes tiesa (alkotmánybíróság) ítélete kihirdetésének napjától hatályát veszti, hacsak a Satversmes tiesa (alkotmánybíróság) eltérően nem határoz. Bemutatja továbbá a saját gyakorlatát, amely egyensúlyt kíván teremteni a jogbiztonság elve és a különböző érintett felek alapvető jogai között azon időpont meghatározása során, amelytől kezdve az alkotmányellenesnek nyilvánított rendelkezés hatályát veszti.

41. A fentiek alapján a Satversmes tiesa (alkotmánybíróság, Lettország) a Bírósághoz 2019. június 11-én érkezett, 2019. június 4-i határozatával a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

- „1) Úgy kell-e értelmezni az általános adatvédelmi rendelet 10. cikkében használt, »a büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra és a bűncselekményekre, illetve a kapcsolódó biztonsági intézkedésekre vonatkozó személyes adatok kezelésének« fogalmát, hogy az kiterjed a szóban forgó szabályban előírt, a gépjárművezetőkkel szemben közlekedési jogsértésért kiszabott büntetőpontokra vonatkozó információ kezelésére?
- 2) Az első kérdésre adandó választól függetlenül, értelmezhető-e úgy az általános adatvédelmi rendeletben foglalt rendelkezések, különösen az 5. cikke (1) bekezdésének f) pontjában szereplő »integritás és bizalmas jelleg« elve, hogy azok megtiltják a tagállamok számára annak előírását, hogy a gépjárművezetőkkel szemben közlekedési jogsértésért kiszabott büntetőpontokra vonatkozó információ nyilvánosan hozzáférhető legyen, és a vonatkozó adatok közzétételével megvalósuló kezelésének lehetővé tételét?
- 3) Úgy kell-e értelmezni az általános adatvédelmi rendelet (50) és (154) preambulumbekzdését, 5. cikke (1) bekezdésének b) pontját és 10. cikkét, valamint a 2003/98 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének cc) pontját, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely lehetővé teszi a gépjárművezetőkkel szemben közlekedési jogsértésért kiszabott büntetőpontokra vonatkozó információ további felhasználás céljából történő továbbítását?
- 4) Amennyiben valamelyik fenti kérdésre igenlő válasz adandó, úgy kell-e értelmezni az uniós jog elsőbbségének és a jogbiztonság elvét, hogy lehetővé tehető a szóban forgó szabály alkalmazása és joghatásainak fenntartása addig az időpontig, amíg a Satversmes tiesa (alkotmánybíróság) által hozott végleges határozat jogerőre nem emelkedik?»

42. Írásbeli észrevételeket a lett, a holland, az osztrák és a portugál kormány, valamint az Európai Bizottság nyújtott be.

43. A SARS-CoV-2 vírus terjedésére tekintettel a Bíróság úgy határozott, hogy nem tartja meg a jelen ügyben 2020. május 11-re kitűzött tárgyalást. Pervezető intézkedések keretében, kivételes jelleggel a Bíróság úgy határozott, hogy e tárgyalás helyett írásbeli választ igénylő kérdéseket intéz a felekhez. A lett és a svéd kormány, valamint a Bizottság válaszolt a Bíróság által a részükre feltett kérdésekre.

IV. Értékelés

44. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem több alapvető kérdést vet fel az általános adatvédelmi rendelettel kapcsolatban. Mindezek a kérdések azonban feltételezik, hogy az általános adatvédelmi rendeletet a szóban forgó ügyre alkalmazni kell.¹² Ezt a kérdést azért vetem fel, mivel az Európai Unió nem alkotott jogot a közlekedési jogsértésekért kiszabott büntetőpontok területén.

¹² Bármennyire is a józan ésszel ellentétesnek tűnik, az általános adatvédelmi rendelet 2. cikke (2) bekezdésének a) pontjában szereplő, az »uniós jog hatálya« megfogalmazás az általános adatvédelmi rendelet összefüggésében egyáltalán nem egyértelmű, lásd: Wolff, H. A., in: Pechstein, M., Nowak, C., Häde, U., (szerk.), *Frankfurter Kommentar zu EUV, GRC und AEUV*, II. kötet, Mohr Siebeck, Tübingen, 2017, Art.16 AEUV, 19. pont.

A. Az általános adatvédelmi rendelet tárgyi hatályáról – a 2. cikk (2) bekezdésének a) pontja

45. Az általános adatvédelmi rendelet 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerint e rendelet nem alkalmazandó a személyes adatok kezelésére, ha azt az uniós jog hatályán kívül eső tevékenységek során végzik. Látható, hogy míg az általános adatvédelmi rendelet 2. cikkének (1) bekezdése pozitív módon fogalmazza meg, hogy mi tartozik e rendelet hatálya alá,¹³ 2. cikkének (2) bekezdése pedig négy tevékenységtípust kizár annak hatálya alól. A főszabály alóli kivételként az általános adatvédelmi rendelet 2. cikkének (2) bekezdését megszorítóan kell értelmezni.¹⁴

46. Az uniós jogalkotó jogi eszközként annak érdekében választotta a rendeleti formát, hogy növelje az uniós adatvédelmi jog egységességét, és különösen annak érdekében, hogy a belső piaci (gazdasági) szereplők számára a letelepedési helyüktől függetlenül egyenlő versenyfeltételeket biztosítson.¹⁵

47. Az EUMSZ 16. cikk nem csupán a jogalapot tartalmazza az általános adatvédelmi rendelethez hasonló jogszabályok elfogadásához, hanem általánosabban véve, mivel az EUM-Szerződés első része II. címének¹⁶ részét képezi, alkotmányos jellegű horizontális rendelkezésnek minősül, amelyet bármely uniós hatáskör gyakorlása során figyelembe kell venni.

48. Elődjéhez, a 95/46 irányelvhez hasonlóan az általános adatvédelmi rendelet célja, hogy biztosítsa a természetes személyek alapvető jogainak és szabadságainak, különösen a személyes adatok kezelése tekintetében a magánélet tiszteletben tartásához való jog magas szintű védelmét.¹⁷

49. Az általános adatvédelmi rendelet 2. cikke (2) bekezdése a) pontjának szövege lényegében e rendelet elsődleges jogi jogalapjának, vagyis az EUMSZ 16. cikk (2) bekezdésének a szövegét tükrözi,¹⁸ amely szerint az uniós jogalkotónak meg kell állapítania a tagállamoknak „az uniós jog alkalmazási körébe tartozó tevékenységeik során” a természetes személyek személyes adatainak a tagállamok által végzett feldolgozása tekintetében történő védelmére, „valamint az ilyen adatok szabad áramlására vonatkozó szabályokat”.¹⁹ E rendelkezés tehát deklaratív jellegű. Ennek megfelelően az alábbiakban következő elemzés egyaránt vonatkozik az általános adatvédelmi rendelet 2. cikke (2) bekezdésének a) pontjára és az EUMSZ 16. cikk (2) bekezdésére.

¹³ Nevezetesen a személyes adatok részben vagy egészben automatizált módon történő kezelése, valamint azoknak a személyes adatoknak a nem automatizált módon történő kezelése, amelyek valamely nyilvántartási rendszer részét képezik, vagy amelyeket egy nyilvántartási rendszer részévé kívánnak tenni.

¹⁴ A 95/46 irányelv 3. cikkének (2) bekezdése vonatkozásában a Bíróság ezt következetesen megállapította, lásd: 2018. július 10-i Jehovan todistajat ítélet (C-25/17, EU:C:2018:551, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Lásd még: Sobotta, Chr., in: Grabitz, E. Hilf, M., és Nettesheim, M., *Das Recht der Europäischen Union*, 71. kiadás., aktualizálva 2020. augusztusban, C. H. Beck, München, Art. 16 AEUUV, 22. pont, amely rámutat az uniós adatvédelmi rendszer tág tárgyi hatályára.

¹⁵ Lásd még e tekintetben: Hatje, A., in: Schwarze, J., Becker, U., Hatje, A., Schoo, J., (szerk.), *EU-Kommentar*, 4. kiadás, Nomos, Baden-Baden, 2019, Art. 16, 10. pont, és Brühann, U., in: von der Groeben, H., Schwarze, J., Hatje, A. (szerk.), *Europäisches Unionsrecht (Kommentar)*, I. kötet, 7. kiadás, Nomos, Baden-Baden, 2015, Art. 16 AEUUV, 130. pont.

¹⁶ Amely az „általánosan alkalmazandó rendelkezések[ről]” szól.

¹⁷ A 95/46 irányelv tekintetében lásd például: 2014. május 13-i Google Spain és Google ítélet (C-131/12, EU:C:2014:317, 66. pont); 2018. július 10-i Jehovan todistajat ítélet (C-25/17, EU:C:2018:551, 35. pont).

¹⁸ Az uniós adatvédelmi rendszer belső piahoz kapcsolódó eredeti *ratio legis* a saját jogú adatvédelem mellett is tovább él. Amint azt már az általános adatvédelmi rendelet címe is tükrözi és 1. cikke meghatározza, e rendelet tárgya és célkitűzései kettős jellegűek: a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelmére vonatkozó szabályok, valamint a személyes adatok szabad áramlására vonatkozó szabályok megállapítása. Ezen túlmenően az általános adatvédelmi rendelet (13) preambulumbekzdése kimondja, hogy a személyes adatok belső piacon való szabad áramlását akadályozó eltéréseket meg kell előzni, valamint, hogy a belső piac megfelelő működése érdekében a személyes adatok Unión belüli szabad áramlását a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelmével összefüggő okokból nem szabad korlátozni vagy megtiltani.

¹⁹ Kiemelés tőlem.

50. Először is meg kell jegyezni, hogy az általános adatvédelmi rendelet 2. cikke (2) bekezdése a) pontjának szövege („az uniós jog hatályán kívül eső tevékenységek”) eltér a Charta 51. cikke²⁰ (1) bekezdésének szövegétől, amely szerint „[e] Charta rendelkezéseinek címzettjei [...] a tagállamok *annyiban, amennyiben az Unió jogát hajtják végre*”.²¹

51. Jóllehet ezt arra utaló jelnek kellene tekintenünk, hogy az általános adatvédelmi rendelet 2. cikke (2) bekezdése a) pontjának megfogalmazása tágabb, mint a Charta 51. cikkének (1) bekezdésé,²² tekintettel arra, hogy a Bíróság a Charta 51. cikkének (1) bekezdését úgy értelmezte, hogy a Chartát akkor kell alkalmazni, „amikor valamely nemzeti szabályozás az uniós jog hatálya alá tartozik”²³, nincs lényegi különbség a Bíróság által értelmezett e két rendelkezés megfogalmazása között.²⁴

52. Ezzel együtt nem gondolom, hogy analógiát kellene vonni a Bíróságnak a Charta alkalmazási körével kapcsolatos ítélkezési gyakorlatával.²⁵ Ez túlságosan megszorító lenne, és ellentétes lenne az EUMSZ 16. cikk és általános adatvédelmi rendelet által elérni kívánt célkitűzéssel. A Charta logikája ugyanis teljesen más, mint az általános adatvédelmi rendeleté: a Charta célja, hogy „megszelídítse” az uniós intézmények és az uniós jog alkalmazási körében eljáró tagállam általi hatalomgyakorlást, és fordítva, hogy védőpajzst biztosítson az egyéneknek a jogaik érvényesítéséhez. Ezzel szemben a személyes adatok védelme több, mint alapvető jog. Amint azt az EUMSZ 16. cikk mutatja,²⁶ az adatvédelem önálló uniós szakpolitikai területet jelent. Az általános adatvédelmi rendelet célja éppen az, hogy azt a személyes adatok kezelésének tárgyától függetlenül annak *bármely* formájára alkalmazzák, akár tagállamok, akár magánszemélyek végzik azt. Az általános adatvédelmi rendelet 2. cikke (2) bekezdése a) pontja szövegének megszorító értelmezése teljes mértékben megghiúsítaná ezt a célkitűzést. Az általános adatvédelmi rendelet, amelyet az adatvédelem tigrisének szántak, házicicának bizonyulna.

53. Az általános adatvédelmi rendelet 10. cikkéhez hasonló rendelkezésnek – amelyet a kérdést előterjesztő bíróság első kérdésének elemzése során az alábbiakban részletesen értelmezni fogok – a pusztta létezése éppen ezt mutatja. Ha az általános adatvédelmi rendelet a „büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra és a bűncselekményekre, illetve a kapcsolódó biztonsági intézkedésekre vonatkozó személyes adatoknak a[z e rendelet] 6. cikk[ének] (1) bekezdése alapján történő kezelés[ével]”²⁷ foglalkozik akkor, amikor a büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatokat és bűncselekményeket szinte kizárólag a nemzeti, és nem az uniós jog határozza meg, akkor – hacsak nem érvénytelen az általános adatvédelmi rendelet 10. cikke – e rendelet nem rendelkezhet olyan járulékos funkcióval, amely a Chartát jellemzi.

²⁰ Ez a rendelkezés a Charta alkalmazási körét határozza meg.

²¹ Kiemelés tőlem.

²² Lásd például: Zerdick, Th., in: Ehmann, E., Selmayr, M. (szerk.), *Datenschutz-Grundverordnung, Kommentar*, C. H. Beck, München, 2. kiadás, 2018, Art. 2, 5. pont.

²³ Ez a 2013. február 26-i Åkerberg Fransson ítélet (C-617/10, EU:C:2013:105, 21. pont) óta következetes ítélkezési gyakorlatnak minősül. Lásd még: 2016. december 21-i AGET Iraklis ítélet (C-201/15, EU:C:2016:972, 62. pont); 2019. május 21-i Bizottság kontra Magyarország (Mezőgazdasági földterületekre létesített haszonélvezeti jogok) ítélet (C-235/17, EU:C:2019:432, 63. pont); 2020. szeptember 24-i NK (Vezető állású munkavállalók foglalkoztatói nyugdíja) ítélet (C-223/19, EU:C:2020:753, 78. pont).

²⁴ Álláspontom szerint az általános adatvédelmi rendelet 2. cikke (2) bekezdése a) pontjának megfogalmazása nem egyértelmű. A Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit, hanem szövegkörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az részét képezi, ideértve különösen e szabályozás keletkezését, lásd például: 2018. április 17-i Egenberger ítélet (C-414/16, EU:C:2018:257, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

²⁵ Lásd még ebben az értelemben: Lubasz, D., in: Lubasz, D. (szerk.), *Ochrona danych osobowych*, Wolters Kluwer, Varsó 2020, 92. pont.

²⁶ És ez korábban az EUMSZ 114. cikk esetében is igaz volt.

²⁷ Lásd az általános adatvédelmi rendelet 10. cikkét.

54. Ugyanez vonatkozik az általános adatvédelmi rendelet 87. cikkének létezésére, amely cikk lehetővé teszi a tagállamoknak, hogy részletesebben meghatározzák a nemzeti azonosító számok kezelésének konkrét feltételeit.²⁸

55. Ezenkívül figyelembe kell venni az általános adatvédelmi rendelet (16) preambulumbekzdését, amely e rendelet nem előíró jellegű, azonban tanulságos részében az általános adatvédelmi rendelet 2. cikkét tükrözi. Itt az uniós jog hatályán kívül eső területek példaként a nemzetbiztonságot említi. Ugyanez a helyzet az EUM-Szerződés 16. cikkéről szóló, szintén nem kötelező erejű nyilatkozat²⁹ esetében, amelyben szerepel az a kijelentés, hogy „minden olyan esetben, amikor a[z EUSZ] 16. cikk alapján elfogadandó, a személyes adatok védelmére vonatkozó rendelkezéseknek a nemzetbiztonságot közvetlenül érintő vonatkozásuk van, a kérdés sajátos jellegére kellő figyelmet kell fordítani”, és amely emlékeztet, hogy „különösen a [95/46 irányelv] különleges eltérésekről rendelkezik e tekintetben”.³⁰

56. A nemzetbiztonságra helyezett e kifejezett hangsúly egyértelműen mutatja, hogy a vonatkozó bekezdések megszövegezése során mind az EUM-Szerződés alkotói (az EUMSZ 16. cikk), mind az uniós jogalkotó (az általános adatvédelmi rendelet 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja) mit tartottak szem előtt.

57. Az uniós jogalkotó másutt, szintén az adatvédelemmel összefüggésben pontosította, hogy nemzetbiztonság alatt ebben az összefüggésben „az állam biztonsága” értendő.³¹

58. Ebben az összefüggésben az általános adatvédelmi rendelet 2. cikke (2) bekezdésének a) pontját az EUSZ 4. cikk (2) bekezdésére tekintettel kell vizsgálni, amely kimondja, hogy az Európai Unió tiszteletben tartja a tagállamok alapvető állami funkcióit,³² és ezzel összefüggésben példaként rögzíti, hogy „a nemzeti biztonság az egyes tagállamok kizárólagos feladata marad”. Az általános adatvédelmi rendelet 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja nem tesz mást, mint megismétli az állam működésének garantálására vonatkozó ezen alkotmányos követelményt.³³

59. A fenti elemzés alapján nincs okom feltételezni sem azt, hogy az általános adatvédelmi rendelet 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja a rendelet alkalmazhatóságához elérendő magas küszöböt tartalmazó tesztet vezet be, sem pedig azt, hogy az uniós jogalkotó szándéka erre irányult volna.

60. Végül az általános adatvédelmi rendelet tárgyi hatálya alóli három fennmaradó – a rendelet 2. cikke (2) bekezdésének b)–d) pontjában szereplő – kivételre vetett gyors pillantás is megerősíti ezt az elemzést. Az általános adatvédelmi rendelet tehát nem alkalmazandó a személyes adatok kezelésére, ha azt a tagállamok az EU közös kül- és biztonságpolitikájának hatálya alá tartozó tevékenységek során végzik,³⁴ ha azt természetes személyek kizárólag személyes vagy otthoni

²⁸ Különösen, ha figyelembe vesszük, hogy az nemzeti azonosító számot általában a születés hivatalos anyakönyvezésekor adnak, amely nem valamely uniós hatáskörrel tipikusan összefüggő tárgykor.

²⁹ Lásd: a 2007. december 13-án aláírt Lisszaboni Szerződést elfogadó kormányközi konferencia zárónyilatkozatához csatolt 20. nyilatkozat.

³⁰ Az általános adatvédelmi rendelet 94. cikkének (2) bekezdése értelmében a 95/46 irányelvre történő hivatkozásokat az általános adatvédelmi rendeletre történő hivatkozásnak kell tekinteni.

³¹ Lásd az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról [helyesen: a személyes adatok kezeléséről] és a magánélet védelméről szóló, 2002. július 12-i 2002/58/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv”) (HL 2002. L 201., 37. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 514. o.) 15. cikkének (1) bekezdését. E rendelkezésről lásd: 2008. január 29-i Promusicae ítélet (C-275/06, EU:C:2008:54, 49. pont).

³² Köztük az állam területi integritásának biztosítását, a közrend fenntartását és a nemzeti biztonság védelmét.

³³ E kifejezéshez lásd: Franzius, C., in: Pechstein, M., Nowak, C., Häde, U. (szerk.), *Frankfurter Kommentar zu EUV, GRC und AEUV*, I. kötet, Mohr Siebeck, Tübingen, 2017, Art. 4 EUV, 50 pont: „Staatsfunktionengarantie”.

³⁴ Lásd az általános adatvédelmi rendelet 2. cikke (2) bekezdésének b) pontját.

tevékenységük keretében végzik,³⁵ valamint, ha azt az illetékes hatóságok bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzik, ideértve a közbiztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni védelmet és e veszélyek megelőzését is.³⁶

61. A még mindig túlnyomóan kormányközi jellegű közös kül- és biztonságpolitika kizárása teljesen logikus.³⁷ A természetes személyek kizárólag személyes vagy otthoni tevékenységei mindenestre főszabály szerint az uniós jog hatályán kívül esnek, mivel azokat az elsődleges vagy a másodlagos jog nem szabályozza. Főszabály szerint ugyanez vonatkozik a bűncselekmények megelőzésére, nyomozására, felderítésére, vádeljárás lefolytatására vagy büntetőjogi szankciók végrehajtására. Ez utóbbi kivételt mindazonáltal az indokolja, hogy az Unió külön irányelvet³⁸ fogadott el, mégpedig egyébiránt éppen az általános adatvédelmi rendelet elfogadásának napján. Ezenkívül az általános adatvédelmi rendelet 23. cikke (1) bekezdésének d) pontjából egyértelműen kitűnik, hogy a személyes adatok ugyanezen célokból történő, *magánszemélyek* általi kezelése az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartozik.³⁹

62. Ennek megfelelően, amennyiben az utolsó két kivételnek bármilyen normatív jogi jelentőséget kell tulajdonítani, azok nem tekinthetők úgy, hogy *az általános adatvédelmi rendelet 2. cikke (2) bekezdése a) pontjának értelmében* az uniós jog hatályán kívül esnek.

63. Végül rá kell mutatni, hogy nincs látható bizonyítéka annak, hogy a Bíróság főszabály szerint az általános adatvédelmi rendelet 2. cikke alapján e rendelet hatályára, illetve a 95/46 irányelv 3. cikke alapján ezen irányelv hatályára vonatkozóan szigorú vizsgálatot végezne.⁴⁰ Épp ellenkezőleg, a Bíróság általában inkább azt hangsúlyozza, hogy „a 95/46 irányelv alkalmazhatósága nem függhet attól a kérdéstől, hogy az alapügyekben szereplő konkrét helyzetek elégséges kapcsolatot tartanak-e a fenn a Szerződés által biztosított alapvető szabadságok gyakorlásával”⁴¹.

64. Az elemzés ezen előzetes részének lezárásaként kimondható, hogy az általános adatvédelmi rendelet 2. cikke (2) bekezdése a) pontjának megfelelő értelmezése alapján e rendeletet alkalmazni kell a személyes adatok valamely tagállamban vagy tagállam által történő kezelésére, kivéve, ha erre az adatkezelésre olyan területen kerül sor, ahol az Európai Unió nem rendelkezik hatáskörrel.

65. Következésképpen az általános adatvédelmi rendeletet alkalmazni kell a jelen ügyben, és azt a kérdést előterjesztő bíróságnak a nemzeti jog érvényességének vizsgálata során figyelembe kell vennie.

³⁵ Lásd az általános adatvédelmi rendelet 2. cikke (2) bekezdésének c) pontját.

³⁶ Lásd az általános adatvédelmi rendelet 2. cikke (2) bekezdésének d) pontját.

³⁷ Ráadásul az EUSZ 39. cikk különös jogalapot tartalmaz a személyes adatok tagállamok általi kezelésére vonatkozóan, amennyiben a közös kül- és biztonságpolitikához kapcsolódó tevékenységet végeznek. Következésképpen e tekintetben a Lisszaboni Szerződéssel fenntartották a „pillérek” megkülönböztetését, lásd: Lynskey, O., *The Foundations of EU Data Protection Law*, OUP, Oxford, 2015, 18. o.

³⁸ Lásd a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelvet (HL 2016. L 119., 89. o.; helyesbítés: HL 2018. L 127., 7. o.).

³⁹ Lásd még: 2020. október 6-i La Quadrature du Net és társai ítélet (C-511/18, C-512/18 és C-520/18, EU:C:2020:791, 102. pont).

⁴⁰ Hogy csak egy példával éljek, a Bíróság ezért nem vizsgálta aktívan, hogy a jótékonyági és vallásos tevékenységek az uniós jog hatálya alá tartoznak-e (lásd: 2003. november 6-i Lindqvist ítélet, C-101/01, EU:C:2003:596, 48. pont).

⁴¹ Lásd: 2003. május 20-i Österreichischer Rundfunk és társai ítélet (C-465/00, C-138/01 és C-139/01, EU:C:2003:294, 42. pont).

B. Az általános adatvédelmi rendelet 86. cikkéről

66. A teljesség érdekében a jelen ügyben röviden foglalkozom az általános adatvédelmi rendelet 86. cikkének rendelkezésével.

67. E cikk szerint a közérdekű feladat teljesítése céljából közhatalmi szervek, vagy egyéb, közfeladatot ellátó szervek, illetve magánfél szervezetek birtokában lévő hivatalos dokumentumokban szereplő személyes adatokat az adott szerv vagy szervezet az uniós joggal vagy a szervre vagy szervezetre alkalmazandó tagállami joggal összhangban nyilvánosságra hozhatja annak érdekében, hogy a hivatalos dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférést összeegyeztesse a személyes adatok általános adatvédelmi rendelet szerinti védelméhez való joggal.

68. E rendelkezés csupán elismeri a hivatalos dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés fontosságát. Ezenkívül, amint arra a Bizottság helytállóan rámutat, e rendelkezés nem ad további útmutatást arra vonatkozóan, hogy a hivatalos dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférést hogyan kell összeegyeztetni az adatvédelmi szabályokkal.⁴² E rendelkezés inkább deklaratív jellegű, vagyis inkább egy preambulumbekzdéshez, mint egy jogszabályszöveg előíró jellegű rendelkezéséhez hasonlít.⁴³ Ebből következően véleményem szerint az általános adatvédelmi rendelet 86. cikkének „narratív normája” nem befolyásolja az alábbiakban következő elemzést.

C. Első kérdés: a jogsértésért kiszabott büntetőpontok az általános adatvédelmi rendelet 10. cikke alapján

69. Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arról kíván meggyőződni, hogy az általános adatvédelmi rendelet 10. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy az kiterjed a nemzeti jogban előírt, a gépjárművezetőkkel szemben közlekedési jogsértésért kiszabott büntetőpontokra vonatkozó információ kezelésére vonatkozó helyzetekre.

70. E rendelkezés szerint a büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra és a bűncselekményekre, illetve a kapcsolódó biztonsági intézkedésekre vonatkozó személyes adatoknak az általános adatvédelmi rendelet 6. cikkének (1) bekezdése⁴⁴ alapján történő kezelésére kizárólag abban az esetben kerülhet sor, ha az közhatalmi szerv felügyelete alatt történik.⁴⁵ A büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatok teljes körű nyilvántartása csak közhatalmi szerv által végzett adatkezelés keretében történhet.

71. Tekintettel arra, hogy a CSDD közhatalmi, azaz „állami” szervnek tűnik, az első kérdés relevanciája megkérdőjelezhető, és felvethető, hogy e kérdés a Bíróság elfogadhatóságra vonatkozó ítélkezési gyakorlata értelmében nem hipotetikus jellegű-e. E kétségeket mindazonáltal eloszlatnám azzal, hogy rámutatok, a jelen ügy mind a büntetőpontok (CSDD

⁴² A jogi szakirodalomban lásd még: Kranenborg, H., in: Kuner, Chr., Bygrave, L. A., Docksey, Chr. (szerk.), *The EU General Data Protection Regulation (GDPR)*, OUP, Oxford, 2020, Art.86, A., 1214. o. Lásd továbbá: Pauly, D. A., in: Paal, B. P., Pauly, D. A., *Datenschutz-Grundverordnung, Bundesdatenschutzgesetz, C. H. Beck, München 2018, Art. 86 DS-GVO, 9. pont.*

⁴³ Lásd még e tekintetben: Kranenborg, H., i. m., Art.86, C.1., az 1217. oldalon, a 14. lábjegyzetet is beleértve. Ugyanez a szerző helytállóan rámutat arra, hogy a Bizottság eredeti javaslatában ezzel kapcsolatban csak egy preambulumbekzdés szerepelt, rendelkezés nem.

⁴⁴ E rendelkezés szerint az adatkezelés annyiban jogszerű, amennyiben az érintett hozzájárulását adta személyes adatainak egy vagy több konkrét célból történő kezeléséhez.

⁴⁵ Vagy ha az adatkezelést az érintett jogai és szabadságai tekintetében megfelelő garanciákat nyújtó uniós vagy tagállami jog lehetővé teszi.

általi) közlésére, mind pedig ezen adatok más szervek általi további felhasználására vonatkozik. Az első kérdés véleményem szerint elfogadható, amennyiben az említett más szervekre vonatkozik.

1. Személyes adatok

72. Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének 1. pontja szerint „személyes adat” azonosított vagy azonosítható természetes személyre („érintett”) vonatkozó bármely információ; azonosítható az a természetes személy, aki közvetlen vagy közvetett módon, különösen valamely azonosító, például név, szám, helymeghatározó adat vagy online azonosító vagy a természetes személy testi, fiziológiai, genetikai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára vonatkozó egy vagy több tényező alapján azonosítható.

73. Nincs okom kétségbe vonni, hogy a gépjárművezetőkkel szemben közlekedési jogsértésért kiszabott büntetőpontokra vonatkozó információ az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének 1. pontja értelmében személyes adatnak minősül.

2. A büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra és a bűncselekményekre, illetve a kapcsolódó biztonsági intézkedésekre vonatkozó személyes adatok

74. Az általános adatvédelmi rendelet 10. cikkében említett „bűncselekményeket” illetően megjegyzendő, hogy nem egyértelmű e rendelkezés összes nyelvi változatában, hogy e kifejezés csak a *büntetőjogi* jogsértésekre (bűncselekményekre) utal-e, vagy a *közigazgatási* jogsértésekre is kiterjed. Az angol nyelvi változat legtermészetesebb és legintuitívabb értelmezése szerint a „criminal” (büntetőjogi) szót úgymond a zárójel elé helyezték, így az a „convictions” (felelősség megállapítására vonatkozó határozatok) és az „offences” (jogsértések) szóhoz is kapcsolódik. Egyes nyelvi változatok⁴⁶ ebben az összefüggésben nem hagynak teret a kétségnek: az általános adatvédelmi rendelet 10. cikke értelmében vett jogsértéseket bűncselekményként kell értelmezni. Más nyelvi változatok⁴⁷ több módon is értelmezhetők. A lett nyelvi változat (*saistītiem drošības pasākumiem*), amelyet a kérdést előterjesztő bíróság valószínűleg a legjobban ismer, szintén nem egyértelmű. Itt nem csupán azt nem pontosítják, hogy a jogsértések (*pārkapumi*) büntetőjogi jellegűek-e, hanem azt a kérdést is nyitva hagyják, hogy a „felelősség megállapítására vonatkozó határozatok” (*sodāmība*) büntetőjogi jellegűek-e.⁴⁸

75. Még ha a különböző nyelvi változatok tarka mozaiknak tűnnek is, bizonyos következtetéseket már most le lehet vonni.

⁴⁶ Így a spanyol (*condenas e infracciones penales*), a német (*strafrechtliche Verurteilungen und Straftaten*), az olasz (*condanne penali e [...] reati*), a litván (*apkaltinamuosius nuosprendžius ir nusikalstamas veikas*), a máltai (*kundanni kriminali u reati*) és a holland (*strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten*) nyelvi változat.

⁴⁷ Így a francia (*condamnations pénales et [...] infractions*), a lengyel (*wyroków skazujących oraz naruszeń prawa*), a portugál (*condenações penais e infrações*) és a román (*condamnări penale și infracțiuni*) nyelvi változat.

⁴⁸ A szöveg szó szerinti olvasata alapján elméletileg még a „felelősség megállapítására vonatkozó határozatok” is lehetnek közigazgatási jellegűek.

76. Az Európai Unió valamennyi hivatalos nyelve, amelyen a jogi aktust megszövegezik, a jogi aktus hiteles nyelvének minősül, így főszabály szerint valamely uniós jogi aktus valamennyi nyelvi változatának azonos értéket kell tulajdonítani.⁴⁹ Egy uniós jogi rendelkezés értelmezése maga után vonja a különböző nyelvi változatok összehasonlítását.⁵⁰ Ezenkívül valamely uniós jogszabály eltérő nyelvi változatait egységesen kell értelmezni.⁵¹

77. E körülmények között a „pontosabb” nyelvi változatok jelentését kell helyesnek tekinteni, különösen, mivel ez a pontosabb jelentés a kevésbé pontos nyelvi változatok esetében is a lehetséges értelmezések egyike, vagyis ezek tekintetében elmondható, hogy az egyik lehetőség egy olyan értelmezés, amely szerint a jogsértések csak büntetőjogi jellegűek. Ezért e szakaszban ideiglenes jelleggel megállapítható, hogy az általános adatvédelmi rendelet 10. cikke különböző nyelvi változatainak összehasonlító értelmezése alapján a „büntetőjogi” kifejezés a „felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra” és a jogsértésekre egyaránt vonatkozik.⁵²

78. Az általános adatvédelmi rendelet 10. cikkének e javasolt értelmezése ezenkívül megtartja a rendelet előzményét alkotó 95/46 irányelv 8. cikkének (5) bekezdésében szereplő különbségtételt is. Ez utóbbi rendelkezés alapján a büntetőítéletek és bűncselekmények esetében a hatóság általi ellenőrzésre vonatkozó követelmény állt fenn,⁵³ míg közigazgatási szankciók esetében lehetőség volt az adatkezelés hatóság általi ellenőrzésére.⁵⁴ Ha a 95/46 irányelv 8. cikkének (5) bekezdése keretében a „bűncselekmények” kifejezést úgy értelmezték volna, hogy az a közigazgatási jogsértésekre is kiterjed, e rendelkezés második albekezdése felesleges lett volna.

79. Ez a megállapítás még mindig nyitva hagyja azt a kérdést, hogy pontosan mi értendő a „bűncselekmények” kifejezés alatt.

80. Az első kérdés itt az, hogy e kifejezés esetében az uniós jog önálló fogalmáról van-e szó, vagy e fogalom értelmezését a tagállamokra bízják.

81. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az uniós jog egységes alkalmazásának követelményéből és az egyenlőség elvéből az következik, hogy a jelentésének és hatályának meghatározása érdekében a tagállamok jogára kifejezett utalást nem tartalmazó uniós jogi rendelkezést önállóan és egységesen kell értelmezni az egész Unióban.⁵⁵ Ezen értelmezés során figyelembe kell venni a szóban forgó rendelkezés kifejezéseit, céljait és szöveggörnyezetét, valamint az uniós jogi rendelkezések összességét is. Valamely uniós jogi rendelkezés keletkezéstörténete szintén releváns elemeket hordozhat értelmezése szempontjából.⁵⁶

⁴⁹ Lásd például: 2020. június 25-i A és társai (Aalteri és nevelei széléroművek) ítélet (C-24/19, EU:C:2020:503, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

⁵⁰ Lásd: 1982. október 6-i Cilfit és társai ítélet (283/81, EU:C:1982:335, 18. pont).

⁵¹ Lásd például: 2013. május 30-i Genil 48 és Comercial Hostelera de Grandes Vinos ítélet (C-604/11, EU:C:2013:344, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat); 2012. szeptember 6-i Parlament kontra Tanács ítélet (C-490/10, EU:C:2012:525, 68. pont).

⁵² Lásd még ebben az értelemben: Kawecki, M., Barta, P, in: Litwiński, P. (szerk.), *Rozporządzenie UE w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnym przepływem takich danych. Komentarz*, C. H. Beck, Varsó 2018, 10. cikk, 3. pont.

⁵³ „A bűncselekményekre, büntetőítéletekre vagy biztonsági intézkedésekre vonatkozó adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] *kizárólag* a hatóság ellenőrzése mellett *történhet* [...]”. Kiemelés tőlem.

⁵⁴ „A tagállamok *rendelkezhetnek* arról, hogy a közigazgatási szankciókkal vagy polgári ügyekben hozott határozatokkal kapcsolatos adatokat szintén csak a hatóság ellenőrzésével lehessen feldolgozni [helyesen: kezelni].” Kiemelés tőlem.

⁵⁵ Lásd például: 2019. október 1-jei Planet49 ítélet (C-673/17, EU:C:2019:801, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

⁵⁶ Ugyanott.

82. E tekintetben egyértelmű, hogy főszabály szerint a büntetőjogi jogszabályok és a büntetőeljárás szabályai a tagállamok hatáskörébe tartoznak.⁵⁷ Következésképpen a tagállamok képesek annak meghatározására, hogy mi minősül bűncselekménynek.⁵⁸

83. Ugyanakkor, mivel az uniós jogalkotó az irányelv helyett a rendelet jogi formáját választotta, véleményem szerint e rendelet fogalmainak az Európai Unió egészében történő egységes értelmezése kell hogy legyen a főszabály, annak érdekében, hogy az EUMSZ 288. cikk (2) bekezdésével összhangban biztosított legyen a rendelet általános hatálya és valamennyi tagállamban való közvetlen alkalmazandósága.

84. Hasonlóképpen, vannak arra utaló jelek, hogy az uniós jogalkotó a „bűncselekmények” kifejezés értelmezését illetően nem kívánt a nemzeti jog(ok)ra hivatkozni. Így a 2016/680 irányelv⁵⁹ (13) preambulumbekzdése kimondja, hogy a bűncselekmény ezen irányelv értelmében vett fogalma az Európai Unió Bírósága általi értelmezésnek megfelelő, önálló uniós jogi fogalomnak minősül. Véleményem szerint az *a maiore ad minus* szellemében ez az állítás az általános adatvédelmi rendeletre is vonatkozik, amely – amint azt az imént megállapítottam – rendelet lévén olyan jogi aktust jelent, amely automatikusan nagyobb mértékű integrációt és központosítást biztosít.

85. A második kérdés, amely annak megállapítására irányul, hogy a szóban forgó személyes adatok az általános adatvédelmi rendelet 10. cikke értelmében büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra és bűncselekményekre, illetve kapcsolódó biztonsági intézkedésekre vonatkoznak-e, nehezebben megválaszolható.

86. A Bíróságnak a Charta 50. cikke szerinti *ne bis in idem* elvével⁶⁰ összefüggésben már volt alkalma a „bűncselekmény” meghatározásáról határozni.⁶¹

87. E tekintetben a Bíróság az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatára⁶² támaszkodik, amely szerint a „büntetőeljárás” fogalmának meghatározása során három kritériumnak van jelentősége: a jogsértés belső jog szerinti jogi minősítésének, a jogsértés jellegének, és az érintett személlyel szemben kiszabható szankció természetének és súlyának.⁶³

88. A szóban forgó nemzeti törvény szerinti, jogsértés miatt kiszabott büntetőpontok véleményem szerint ezen ítélkezési gyakorlat alapján nem minősülnek bűncselekménnyel kapcsolatosnak, mivel nem felelnek meg e kritériumoknak. Közelebbről, nem igazán súlyos jellegűek.⁶⁴

⁵⁷ Lásd: 2020. szeptember 17-i JZ (szabadságvesztés-büntetés belépési tilalom esetén) ítélet (C-806/18, EU:C:2020:724, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

⁵⁸ Lásd még ebben az értelemben: Georgieva, L., *The EU General Data Protection Regulation (GDPR)*, i. m., Art. 10, C.1., a 388. oldalon, és Schiff, A., *Datenschutz-Grundverordnung, Kommentar*, i. m., Art 10., 4. pont.

⁵⁹ Amelyet egyébként ugyanazon a napon fogadtak el, mint az általános adatvédelmi rendeletet.

⁶⁰ A kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés tilalma.

⁶¹ Lásd még: Kokott főtanácsnok Bonda ügyre vonatkozó tanulságos indítványa (C-489/10, EU:C:2011:845, 32. és azt követő pontok).

⁶² Lásd: az Emberi Jogok Európai Bírósága, 1976. június 8., Engel és társai kontra Hollandia (CE:ECHR:1976:0608JUD000510071, 80–82. §); 2009. február 10., Sergey Zolotukhin kontra Oroszország (CE:ECHR:2009:0210JUD001493903, 52. és 53. §).

⁶³ Lásd: 2012. június 5-i Bonda ítélet (C-489/10, EU:C:2012:319, 37. pont).

⁶⁴ Mivel itt büntetőpontokról van szó, amelyek – amint látható volt – nem súlyos jellegűek, ezt a megállapítást nem kérdőjelezi meg a Bíróság 2013. november 14-i Baláz ítélete (C-60/12, EU:C:2013:733), amely általában véve a közlekedési szabálysértések tekintetében – és nem csupán a büntetőpontok tekintetében – a „különösen büntetőügyekben [fennálló] hatáskör” tágabb és általánosabb kérdésével foglalkozott, a kölcsönös elismerés elvének a pénzbüntetésekre való alkalmazásáról szóló, 2005. február 24-i 2005/214/IB tanácsi kerethatározattal (HL 2005. L 76., 16. o.) összefüggésben.

89. Végül hangsúlyozni szeretném, hogy ezen elemzés eredményeként nem szükséges vizsgálni az általános adatvédelmi rendelet 10. cikke és a 2016/680 irányelv rendelkezéseinek elhatárolását, mivel ezen irányelv a jelen ügyben nem alkalmazandó.

3. Javasolt válasz

90. Az első kérdésre ezért azt a választ javaslom adni, hogy az általános adatvédelmi rendelet 10. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az nem terjed ki a gépjárművezetőkkel szemben közlekedési jogsértésért kiszabott büntetőpontokra vonatkozó információ kezelésére vonatkozó, olyan nemzeti jogi rendelkezésben szabályozott helyzetekre, mint a közúti közlekedési törvény 14¹. cikkének (2) bekezdése.

D. Második kérdés: a jogsértésért kiszabott büntetőpontok közlése

91. Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arról kíván meggyőződni, hogy az általános adatvédelmi rendelet rendelkezései kizárják-e, hogy egy tagállam a gépjárművezetőkkel szemben közlekedési jogsértésért kiszabott büntetőpontokra vonatkozó információkat kezelje és közölje.

92. Bár a kérdést előterjesztő bíróság példaként az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének f) pontjában⁶⁵ szereplő integritás és bizalmas jelleg elvére utal, a kérdés tágran került megfogalmazásra, mivel az egész rendelet rendelkezéseire hivatkozik.⁶⁶ Az alábbi elemzés ezért az általános adatvédelmi rendelet más rendelkezéseire is kiterjed, mint amelyet a kérdést előterjesztő bíróság a kérdésében említett.

93. A személyes adatok bármely kezelésének egyrészt meg kell felelnie az általános adatvédelmi rendelet 5. cikkében kifejtett, az adatok minőségére vonatkozó elveknek, másrészt pedig teljesítenie kell az e rendelet 6. cikkében felsorolt, az adatkezelés jogszerűvé tételére vonatkozó kritériumok valamelyikét.⁶⁷ E két rendelkezés szövegéből levezethető, hogy az előbbi kritériumok együttes,⁶⁸ az utóbbiak pedig vaglyagos jellegűek.⁶⁹

94. A második kérdés az adatok minőségével kapcsolatos elvekre vonatkozik. A kérdést előterjesztő bíróság – helytállóan – azt feltételezi, hogy a CSDD adatokat kezel, és nem maguknak a büntetőpontoknak a nyilvántartását, hanem a büntetőpontok kérelemre történő közlését kérdőjelezi meg.

95. A CSDD kétségkívül az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének 7. pontja értelmében vett „adatkezelő”, amely e rendelet 4. cikkének 2. pontja értelmében személyes adatokat kezel azzal, hogy a büntetőpontokat a gépjárművek nemzeti nyilvántartásában rögzíti.

⁶⁵ Amely, amint azt az alábbiakban látni fogjuk, egyébként sem alkalmazandó.

⁶⁶ Erre tekintettel jogosan megkérdőjelezhető lehet, hogy teljesülnek-e a Bíróság eljárási szabályzata 94. cikke c) pontjának követelményei, amelynek hiányában a kérdés elfogadhatatlannak minősülne.

⁶⁷ Lásd: 2019. január 16-i Deutsche Post ítélet (C-496/17, EU:C:2019:26, 57. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

⁶⁸ Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke előíró módon került megfogalmazásra („kell”), és az egyes elvek között pontosvessző található, ami „és”-re és nem „vagy”-ra utal.

⁶⁹ Az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke „legalább az alábbi[elvek] egyik[ére]” hivatkozik.

96. Elegendő rámutatni, hogy a Bíróság egy állami tulajdonban lévő „cégnyilvántartás” vonatkozásában megállapította, hogy a cégnyilvántartást vezető hatóság azzal, hogy az említett információkat e nyilvántartásba bejegyzi, ott tárolja, és azokat adott esetben kérelemre harmadik felekkel közli, „személyes adatokat kezel”, és ezen adatkezelés tekintetében a 95/46 irányelvben szereplő – az általános adatvédelmi rendelet 4. cikke 2. pontjában és 7. cikkében szereplő fogalommeghatározások előzményét alkotó – fogalommeghatározások⁷⁰ értelmében ő az „adatkezelő”.⁷¹

1. Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének f) pontjáról: integritás és bizalmas jelleg

97. Ez felveti a kérdést, hogy tiszteletben tartották-e az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének f) pontjában szereplő integritás és bizalmas jelleg elvét, amely rendelkezésre kérdésében maga a kérdést előterjesztő bíróság is hivatkozik.

98. Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének f) pontja szerint a személyes adatok kezelését oly módon kell végezni, hogy a megfelelő technikai vagy szervezési intézkedések alkalmazásával biztosítva legyen a személyes adatok megfelelő biztonsága, az adatok jogosulatlan vagy jogellenes kezelésével, véletlen elvesztésével, megsemmisítésével vagy károsodásával szembeni védelmet is ideértve.

99. Amint az e rendelkezés szövegéből egyértelmű, e rendelkezés a személyes adatok kezelésével összefüggésben tett *biztonsági*, valamint *technikai* és *szervezési* intézkedésekről szól.⁷² Itt az adatok biztonságára vonatkozó általános alakú követelményekről van szó.⁷³

100. A kérdést előterjesztő bíróság ezzel szemben alapvetőbb jellegű és az ilyen adatkezelés *jogi lehetőségével* kapcsolatos iránymutatást kér. Másként – szemléletesebben – fogalmazva, a kérdést előterjesztő bíróság arról kér iránymutatást, hogy *sor kerülhet-e egyáltalán* a személyes adatok kezelésére, míg az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének f) pontja azzal foglalkozik, hogy *hogyan* történjen az ilyen adatkezelés. Következésképpen az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének f) pontja a jelen ügyben nem releváns.

2. Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének a) pontjáról: jogszerűség, tisztességes eljárás és átláthatóság

101. Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint a személyes adatokat jogszerűen és tisztességesen, valamint az érintett számára átlátható módon kell kezelni.

102. Megjegyzendő, hogy a „jogszerűség” kifejezés az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének a) pontjában és 6. cikkében egyaránt szerepel. Jogszabályszerkesztési szempontból nem sok értelme lenne annak, hogy a 6. cikk részletes követelményeit beleírjuk a rendelet 5. cikkébe, ha az 5. cikk az általános adatvédelmi rendelet 6. cikkének kritériumait is tartalmazná.

⁷⁰ Lásd: 2017. március 9-i Manni ítélet (C-398/15, EU:C:2017:197, 35. pont).

⁷¹ A 95/46 irányelv 2. cikkének b) és d) pontja.

⁷² Ezt az elvet az általános adatvédelmi rendelet IV. fejezetének 2. szakasza (32–34. cikk) tovább részletezi.

⁷³ Lásd még e tekintetben: Pötters, St., in: Gola, P. (ed), *Datenschutz-Grundverordnung VO (EU) 2016/679, Kommentar*, C. H. Beck, München, 2. kiadás, 2018, Art. 5, 29. pont.

103. Ehelyett az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett jogszerűséget e rendelet (40) preambulumbekzdésére⁷⁴ tekintettel kell értelmezni, amely előírja, hogy az adatkezelésre vagy hozzájárulás alapján, vagy jogszabály által megállapított más jogalap alapján kerüljön sor.⁷⁵

104. Mivel ez így van (létezik nemzeti jogi jogalap), nem látom okát annak, hogy kétségbe vonjam a szóban forgó adatkezelés jogszerűségét.⁷⁶

105. Egyetértek tehát az osztrák kormány által előadottakkal⁷⁷ abban, hogy ez az elv nem releváns a szóban forgó ügy tényállása szempontjából.

3. Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének b) pontjáról: célhoz kötöttség

106. Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének b) pontja rögzíti a „célhoz kötöttség” elvét, kimondva, hogy a személyes adatok gyűjtése csak meghatározott, egyértelmű és jogszerű célból történjen, és azokat ne kezeljék ezekkel a célokkal össze nem egyeztethető módon.⁷⁸

107. A kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy a szóban forgó rendelkezés, a közúti közlekedési törvény 14^{1.} cikkének (2) bekezdése, a közúti közlekedésbiztonság célját kívánja elérni azáltal, hogy láthatóvá teszi a szabályokat megsértő gépjárművezetőket. Ekképpen úgy tűnik, hogy a jogsértésért kiszabott büntetőköltség közlése meghatározott, egyértelmű és jogszerű célból történik. Ezenkívül a személyes adatok kezelése nem tűnik e céllal összeegyeztethetetlennek.

4. Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének c) pontjáról: adattakarékosság

108. Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében az adattakarékosság elve megköveteli, hogy a személyes adatok az adatkezelés céljai szempontjából megfelelőek és relevánsak legyenek, és a szükségesre korlátozódjanak. Ennek megfelelően az

⁷⁴ Amely szerint annak érdekében, hogy a személyes adatok kezelése jogszerű legyen, annak az érintett hozzájárulásán kell alapulnia, vagy valamely egyéb jogszerű, jogszabály által megállapított – akár az általános adatvédelmi rendeletben, akár más, az e rendeletben említettek szerinti uniós vagy tagállami jogban foglalt – alappal kell rendelkeznie, ideértve az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettségeknek való megfelelés szükségességét, az érintett által kötött esetleges szerződés teljesítését, illetve az érintett által kért, a szerződéskötést megelőzően megteendő lépéseket.

⁷⁵ Lásd még e tekintetben: Herbst, T., in: Buchner, J., Kühling, B. (szerk.), *Datenschutz-Grundverordnung/BDSG, Kommentar*, 2. kiadás, C. H. Beck, München, 2018, DS-GVO Art. 5., 11. pont, és Pötters, St., i. m., Art. 5, 6. pont. A jogszerűségnek a rendelet valamennyi rendelkezésének betartását megkövetelő tágabb értelmezéséért lásd: Lubasz, D., in: Lubasz, D. (szerk.), *Ochrona danych osobowych*, Wolters Kluwer, Varsó 2020, 186. pont.

⁷⁶ Még ha szükségesnek is tartanánk, hogy az általános adatvédelmi rendelet 6. cikkének követelményeit e rendelet 5. cikkére tekintettel ellenőrizzük, az adatkezelést az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében is jogszerűnek ítélném mint az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges adatkezelést, tekintettel arra, hogy a CSDD a büntetőköltség nyilvánossággal történő közlésével a nemzeti jog alapján fennálló jogi kötelezettségét teljesíti.

⁷⁷ Ami az osztrák kormánynak ebben az összefüggésben a Bundesverfassungsgericht (szövetségi alkotmánybíróság, Németország) 2008. február 27-i ítéletével (1 BvR 370/07 és 1 BvR 595/07 [ECLI:DE:BVerfG:2008:rs20080227_1bvr037007], BVerfGE 120, 274. és azt követő pontok, a 314. oldalon, elérhető: http://www.bverfg.de/e/rs20080227_1bvr037007en.html) fennálló összefüggésre történő hivatkozását illeti, kevésbé vagyok meggyőződve annak relevanciájáról, tekintettel arra, hogy ez az ítélet egy anyagi jogi, az alapvető jogokkal összefüggő kérdésre, az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének f) pontja pedig – amint azt a jelen indítvány előző pontjaiban megállapítottam – alaki követelményekre vonatkozik.

⁷⁸ A rendelkezés ezt követően kimondja, hogy az általános adatvédelmi rendelet 89. cikke (1) bekezdésének megfelelően nem minősül az eredeti céllal összeegyeztethetetlennek a közérdekű archiválás céljából, tudományos és történelmi kutatási célból vagy statisztikai célból történő további adatkezelés.

általános adatvédelmi rendelet (39) preambulumbekzdése kimondja, hogy személyes adatok csak abban az esetben kezelhetők, ha az adatkezelés célját egyéb eszközzel észszerű módon nem lehetséges elérni.

109. Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében foglalt további elvekhez hasonlóan ezt az elvet is úgy értelmezem, hogy az az arányosság elvét tükrözi,⁷⁹ ezért helyénvalónak tartom e szakaszban megvizsgálni, hogy a szóban forgó nemzeti törvény az általa elérni kívánt célkitűzés szempontjából arányos-e.

110. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós jog általános elvei közé tartozó arányosság elve megköveteli, hogy a valamely uniós jogi aktus által alkalmazott eszközök alkalmasak legyenek az érintett szabályozással kitűzött célok megvalósítására, és ne menjenek túl az azok eléréséhez szükséges mértéken.⁸⁰

111. Így a közúti közlekedési törvény 14^{1. cikk}e (2) bekezdésének alkalmasnak kell lennie állítólagos céljának, vagyis a közúti közlekedésbiztonság növelésének elérésére, valamint ahhoz szükségesnek kell lennie.

a) Alkalmasság

112. A szóban forgó nemzeti törvény állítólagos első célkitűzése az, hogy azonosítani lehessen azokat a gépjárművezetőket, akik rendszeresen figyelmen kívül hagyják a közúti közlekedés rendszerének szabályait. Nyilvánvaló, hogy a közúti közlekedési szabályokat megsértők azonosítása semmilyen módon nem függ a valamely jogsértés elkövetőjére kiszabott büntetők pontok nyilvános (általánosan elérhető) jellegétől. Kizárólag a hatóság feladata, hogy az ilyen elkövetőket pontosan azonosítsa és a rájuk jogsértés miatt kiszabott büntetők pontokat nyilvántartsa annak érdekében, hogy a megfelelő jogkövetkezmények bekövetkezzenek, és a vonatkozó szankciókat alkalmazni lehessen.

113. A szóban forgó személyes adatok közlését engedélyező nemzeti jogi rendelkezésnek – a Saeima (parlament) által hivatkozott – második célkitűzése az, hogy az úthasználók magatartását befolyásolja annak érdekében, hogy a lehetséges elkövetőket visszatartsa a további jogsértések elkövetésétől. Itt el lehetne fogadni, hogy az, hogy bármely személy számára lehetővé teszik annak megismerését, hogy ki szegi meg a közlekedési szabályokat, valószínűleg jár bizonyos fokú visszatartó hatással: számos gépjárművezető – azért, hogy ne bélyegezzék meg törvénytörőként – ellenzi, hogy a rá vonatkozó ilyen információkat nyilvánosságra hozzák.

114. Ezt a célt a közúti közlekedési törvény 43. cikke is egyértelműen rögzíti a jogsértésért kiszabott büntetők pontok rendszerének bevezetésével elérni kívánt célként. Meglehetősen egyértelmű, hogy a büntetők pontokat nyilvánossá tétele bizonyos fokig további visszatartó tényezőt jelent. A szóban forgó rendelkezés tehát főszabály szerint összhangban állhat az elérni kívánt közérdekkel, nevezetesen a közúti közlekedésbiztonság előmozdításával és a közlekedési balesetek elkerülésével.

⁷⁹ Lásd e tekintetben: Lubasz, D., in: Lubasz, D. (szerk.), *Ochrona danych osobowych*, Wolters Kluwer, Varsó 2020, 202. pont.

⁸⁰ Lásd például: 2010. november 9-i Volker und Markus Schecke és Eifert ítélet (C-92/09 és C-93/09, EU:C:2010:662, 74. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

115. Ezzel együtt, ha a szóban forgó személyes adatokat csak kérelemre teszik hozzáférhetővé, és a kérelmező megadja az érintett személy személyi azonosító számát, ez felveti azt a kérdést, hogy mennyire nehéz ezt a számot megszerezni. Minél nehezebb ugyanis ezen adatok megszerzése, annál kevésbé visszatartó erejű a hozzáférhetővé tétel rendszere, mivel az, hogy ezen adatok nyilvánosan hozzáférhetők-e, nehezen előre látható további tényezőktől fog függeni.

116. Ezért súlyos kétségeim vannak a szóban forgó nemzeti törvény alkalmazását illetően.

117. Az ügy összes körülményére tekintettel a kérdést előterjesztő bíróságnak kell eldöntenie, hogy a közúti közlekedési törvény 14^{1. cikk}ének (2) bekezdése valóban alkalmas-e a közúti közlekedésbiztonság javítására irányuló jogszerű célkitűzés elérésére.

b) Szükségesség

118. A szükségesség kérdését, vagyis azon követelményt illetően, hogy a szóban forgó intézkedés nem lépheti túl a kitűzött cél eléréséhez szükséges mértéket, a helyzet egyértelműbbnek tűnik.

119. Ismét a kérdést előterjesztő bíróságnak kell eldöntenie az ügy összes körülményére tekintettel, hogy a szóban forgó rendelkezés valóban szükséges-e. A rendelkezésre álló információk alapján azonban nem látom, hogy e rendelkezést hogyan lehetne bármilyen szempontból szükségesnek tekinteni.

120. Noha a közúti közlekedésbiztonság előmozdításának célkitűzése fontos, az érintett különböző érdekek között megfelelő egyensúlyt kell biztosítani, és következésképpen a nemzeti jogalkotónak kell eldöntenie, hogy a szóban forgó személyes adatok hozzáférhetővé tétele nem terjed-e túl a kitűzött jogszerű célok eléréséhez szükséges mértéken, tekintettel különösen az alapvető jogok ilyen hozzáférhetővé tétellel megvalósított megsértésére.

121. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem jelzi, hogy a Saeima (parlament) a szóban forgó rendelkezés elfogadása előtt megvizsgálta-e a közúti közlekedésbiztonság előmozdítására irányuló célkitűzés elérésének olyan más eszközeit, amelyek az egyének adatvédelemhez való jogába való kisebb mértékű beavatkozáshoz vezetnek. Ezenkívül a jogalkotónak alá kell tudnia támasztani, hogy az adatvédelemtől való eltérések és az arra vonatkozó korlátozások szigorúan tiszteletben tartják az előírt korlátokat. Valamely adatsor közzététele (vagy közzétételét előíró törvény elfogadása) előtt el kell végezni az adatvédelemre gyakorolt hatás körütekintő értékelését, különösen a további felhasználás lehetőségeinek és a további felhasználás potenciális hatásának értékelését is beleértve.

122. Az ilyen információk megléte és pontossága elengedhetetlen annak eldöntéséhez, hogy a közúti közlekedésbiztonság elősegítésére és a közlekedési balesetek számának csökkentésére irányuló célkitűzéseket el lehet-e érni olyan intézkedésekkel, amelyek kevésbé hátrányosak az érintett személyek jogaira nézve, és így elkerülnek vagy legalábbis mérséklnek a Charta 8. cikke által biztosított védelem megsértését.

123. A magánélet megsértése, amelyet a jogsértésekre és a kiszabott büntetésekre vonatkozó adatok közzététele okoz, önmagában véve különösen súlyos: egy adott egyén által elkövetett jogsértésekre vonatkozó információkat tár fel a nyilvánosság előtt. Ezenkívül nem zárható ki, hogy a szóban forgó adatok közzétételevel járó ilyen adatkezelés az elkövető megbélyegzéséhez és más hátrányos következményekhez vezethet. Ezért az ilyen „feketelistákat” szigorúan szabályozni kell.

124. Végül, amint azt az adatvédelmi hatóság előadta, a szóban forgó rendelkezés megelőző jellege és a kedvező tendenciákat, vagyis a közúti balesetek számának csökkenését mutató statisztikák nem mutatják, hogy ez a csökkenés magával a büntetőpontok rendszerének bevezetésével, vagy pedig azzal függ-e össze, hogy a kiszabott büntetőpontokra vonatkozó információk nyilvánosan hozzáférhetőek.

5. Javasolt válasz

125. Ennek megfelelően azt javaslom a Bíróságnak, hogy a második kérdésre azt a választ adja, hogy az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének c) pontjával ellentétes az olyan nemzeti jogszabály, mint a közúti közlekedési törvény 14^{1.} cikkének (2) bekezdése, amely lehetővé teszi a gépjárművezetőkkel szemben közlekedési jogsértésekért kiszabott büntetőpontokra vonatkozó információ kezelését és közlését.

E. Harmadik kérdés: a személyes adatok további felhasználása

1. A 2003/98 irányelvről

126. Amint azt a 2003/98 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése kimondja, ezen irányelv minimumszabályokat állapít meg a tagállamok közigazgatási szervei birtokában lévő dokumentumok további felhasználása, valamint további felhasználása megkönnyítésének gyakorlati eszközei vonatkozásában.

127. A jelen összefüggésben feltételezhetjük, hogy Lettországnak a kiszabott büntetőpontokat a CSDD – mint e rendelkezés értelmében vett közigazgatási szerv – birtokában lévő dokumentumokban rögzítik.

128. Ugyanakkor e helyzetre nem terjed ki a 2003/98 irányelv hatálya, mivel az utóbbi 1. cikke (2) bekezdésének cc) pontja kimondja, hogy az irányelvet nem kell alkalmazni az olyan dokumentumokra, amelyekhez a hozzáférést a hozzáférési szabályok a személyes adatok védelmének indokával korlátozzák vagy kizárják.⁸¹ Ezen túlmenően a 2003/98 irányelv 1. cikkének (4) bekezdése értelmében az irányelv semmilyen módon nem érinti az egyéneknek a uniós és nemzeti jog szerinti védelmi szintjét a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában, különösen nem változtatja meg az általános adatvédelmi rendelet szerinti jogokat és kötelezettségeket.⁸²

129. E rendelkezésekből következik, hogy a szóban forgó személyes adatok kezelését az adatvédelemre vonatkozó uniós szabályokra, nevezetesen az általános adatvédelmi rendeletre tekintettel, nem pedig a 2003/98 irányelvre tekintettel kell értékelni.⁸³

⁸¹ Ezt a rendelkezést 2013-ban iktatták be a 2003/98 irányelvbe, lásd a közszféra információinak további felhasználásáról szóló 2003/98/EK irányelv módosításáról szóló, 2013. június 26-i 2013/37/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2013. L 175., 1. o.) 1. cikke (1) bekezdése a) pontjának iii. alpontját.

⁸² A 2003/98 irányelv 1. cikkének (4) bekezdése e tekintetben a 95/46 irányelvre hivatkozik.

⁸³ Ami a nyílt hozzáférést adó adatokról és a közszféra információinak további felhasználásáról szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1024 európai parlamenti és tanácsi irányelvet (HL 2019. L 172., 56. o.) illeti, amely 19. cikke értelmében 2021. július 17-vel hatályon kívül helyezi a 2003/98 irányelvet, lásd a 2019/1024 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének f) pontját.

2. A további felhasználásról

130. Amint azt a kérdést előterjesztő bíróság jogosan megjegyzi, amennyiben a gépjárművezetőkkel szemben közlekedési jogsértések miatt kiszabott büntetőpontokra vonatkozó információ bármely személlyel közölhető, beleértve a további felhasználással foglalkozó gazdasági szereplőket, nem lehet azonosítani az adatok későbbi kezelésének céljait vagy mérlegelni, hogy a személyes adatok kezelése az említett célokkal összeegyeztethetetlen módon történik-e.

131. Erre tekintettel a második kérdésre vonatkozóan elvégzett elemzésem itt is teljes mértékben – nem csupán *mutatis mutandis*, hanem *a fortiori* is – érvényes: magánjogi társaságok kísértést érezhetnek arra, hogy személyes adatokat kereskedelmi célokra, vagyis olyan célokra használjanak fel, amelyek az adatkezelés céljával, vagyis a közúti közlekedésbiztonság növelésével összeegyeztethetetlenek.

132. Ezenkívül, harmadik felek arra való lehetősége, hogy a személyes adatok további kezelését végezzék, egyértelműen túlterjed az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének b) pontjában megállapított célhoz kötöttségen.

3. Javasolt válasz

133. Ennek megfelelően azt javaslom a Bíróságnak, hogy a harmadik kérdésre azt a választ adja, hogy a 2003/98 irányelv rendelkezései nem irányadóak olyan nemzeti jogszabályra, mint a közúti közlekedési törvény 14^{1.} cikkének (2) bekezdése, amely – többek között további felhasználás céljából – lehetővé teszi a gépjárművezetőkkel szemben közlekedési jogsértésért kiszabott büntetőpontokra vonatkozó információ kezelését és közlését. E nemzeti jogszabály továbbá ellentétes az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének c) pontjával.

F. Negyedik kérdés

134. Negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arról kíván meggyőződni, hogy – amennyiben megállapítást nyer, hogy a szóban forgó nemzeti törvény ellentétes az uniós joggal – lehetséges-e a vitatott szabály alkalmazása és joghatásainak fenntartása addig, amíg a Satversmes tiesa (alkotmánybíróság) által hozott végleges határozat jogerőre nem emelkedik.

135. A kérdést előterjesztő bíróság tehát kéri a vitatott rendelkezés joghatásainak fenntartását addig, amíg végleges határozatot nem hoz.

136. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint azon értelmezés, amelyet az utóbbi valamely uniós jogszabály kapcsán fejt ki az EUMSZ 267. cikkben rá ruházott hatáskör gyakorlása során, megmagyarázza és pontosítja e szabály jelentését és hatályát, amely szerint azt a hatálybalépésének időpontjától értelmezni és alkalmazni kell, illetőleg értelmezni és alkalmazni kellett volna.⁸⁴ Ebből következően az így értelmezett szabályt a bíróságok alkalmazhatják, és azt alkalmazniuk kell az értelmezés iránti kérelemről határozó ítélet előtt keletkezett és létrejött jogviszonyokra, ha egyébként teljesülnek azon feltételek, amelyek lehetővé teszik az említett szabály alkalmazására vonatkozó pernek a hatáskörrel rendelkező bíróságok előtti

⁸⁴ Erre általában az EUMSZ 267. cikk szerinti előzetes döntések *ex tunc* hatályaként hivatkoznak.

megindítását.⁸⁵ Maga a Bíróság csak kivételesen, az uniós jogrendhez szorosan hozzátartozó jogbiztonság általános elvének alkalmazása útján korlátozhatja bármely érdekelt azon lehetőségét, hogy a jóhiszeműen létrejött jogviszonyok vitatása céljából a Bíróság által értelmezett rendelkezésre hivatkozzon.⁸⁶

137. Mindenesetre egy esetleges felfüggesztés feltételeit csak a Bíróság állapíthatná meg,⁸⁷ mégpedig jó okkal: ellenkező esetben egy nemzeti bíróság elhalaszthatná e határozat joghatásait, ami befolyásolná annak *erga omnes* jellegét, mely utóbbi elsődleges célja az, hogy valamennyi tagállamban biztosítsa az uniós jog egységes alkalmazását és a jogbiztonságot, valamint egyenlő versenyfeltételeket teremtsen a tagállamok, polgárok és gazdasági szereplők számára. Ebben az összefüggésben nem engedhető meg, hogy a nemzeti jog – akár alkotmányi szintű – rendelkezései hátrányos hatással járjanak az uniós jog egységességére és hatékonyságára.⁸⁸

138. A Bíróság az érdekelték jóhiszeműségére és a súlyos zavarok kockázatának fennállására vonatkozó két alapvető feltétel teljesülése esetén határozhat e korlátozás mellett.⁸⁹

139. Hozzá kell tenni, hogy a Bíróság e megoldást csak kivételesen⁹⁰ és csak világosan meghatározott körülmények között alkalmazta: akkor, amikor különösen az érvényesnek és hatályosnak tekintett szabályozás alapján jóhiszeműen létesített jogviszonyok nagy száma miatt súlyos gazdasági következmények felmerülésének veszélye állt fenn, és a magánszemélyeket és a nemzeti hatóságokat az uniós jogi rendelkezések hatályát illető objektív és jelentős bizonytalanság az uniós jognak meg nem felelő magatartásra indította, és e bizonytalansághoz esetleg más tagállamok vagy maga az Unió magatartása is hozzájárult.⁹¹

140. A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban említett információk nem teszik lehetővé annak megállapítását, hogy a vitatott rendelkezés alapján jóhiszeműen létesített, nagyszámú jogviszony lenne érintett, és következésképpen különösen nehéz a Bíróság által hozott, e rendelkezés uniós joggal való összeegyeztethetlenségét megállapító előzetes döntéshozatali határozatnak való *ex tunc* megfelelést biztosítani.

141. Ennélfogva a jelen ügyben nem indokolt a Bíróság ítéletének időbeli hatályát korlátozni.

142. Ezért a negyedik kérdésre azt a választ javaslom adni, hogy nem lehetséges a szóban forgó rendelkezés alkalmazása és joghatásainak fenntartása addig, amíg a Satversmes tiesa (alkotmánybíróság) által hozott végleges határozat jogerőre nem emelkedik.

⁸⁵ Lásd például: 2015. szeptember 29-i Gmina Wrocław ítélet (C-276/14, EU:C:2015:635, 44. pont); 2020. október 28-i Bundesrepublik Deutschland (Az autópályák használata után fizetendő úthasználati díjak meghatározása) ítélet (C-321/19, EU:C:2020:866, 54. pont).

⁸⁶ Lásd például: 2015. szeptember 29-i Gmina Wrocław ítélet (C-276/14, EU:C:2015:635, 45. pont); 2020. október 28-i Bundesrepublik Deutschland (Az autópályák használata után fizetendő úthasználati díjak meghatározása) ítélet (C-321/19, EU:C:2020:866, 55. pont).

⁸⁷ Lásd: 2010. szeptember 8-i Winner Wetten ítélet (C-409/06, EU:C:2010:503, 67. pont); 2009. november 19-i Filipiak ítélet (C-314/08, EU:C:2009:719, 84. pont). Lásd még: 2007. március 6-i Meilicke és társai ítélet (C-292/04, EU:C:2007:132, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

⁸⁸ Lásd: 1970. december 17-i Internationale Handelsgesellschaft ítélet (11/70, EU:C:1970:114, 3. pont); 2010. szeptember 8-i Winner Wetten ítélet (C-409/06, EU:C:2010:503, 61. pont).

⁸⁹ Lásd például: 2015. szeptember 29-i Gmina Wrocław ítélet (C-276/14, EU:C:2015:635, 45. pont); 2020. október 28-i Bundesrepublik Deutschland (Az autópályák használata után fizetendő úthasználati díjak meghatározása) ítélet (C-321/19, EU:C:2020:866, 55. pont).

⁹⁰ Lásd még: Lenaerts, K., Maselis, I., Gutman, K., *EU Procedural Law*, Oxford University Press, Oxford, 2014, 6.34. pont, 247. o.

⁹¹ Lásd például: 2020. szeptember 16-i Romenergo és Aris Capital ítélet (C-339/19, EU:C:2020:709, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

V. Véggövetkeztetés

143. A fenti megfontolásokra tekintettel azt javaslom a Bíróságnak, hogy a Satversmes tiesa (alkotmánybíróság, Lettország) által előterjesztett kérdésekre a következő választ adja:

- 1) A természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (általános adatvédelmi rendelet) 10. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az nem terjed ki a gépjárművezetőkkel szemben közlekedési jogsértésért kiszabott büntetőpontokra vonatkozó információ kezelésével kapcsolatos, olyan nemzeti jogi rendelkezésben szabályozott helyzetekre, mint a Ceļu satiksmes likums (közúti közlekedési törvény) 14^{1.} cikkének (2) bekezdése.
- 2) A 2016/679 rendelet 5. cikke (1) bekezdésének c) pontjával ellentétes, hogy valamely tagállam a gépjárművezetőkkel szemben közlekedési jogsértésért kiszabott büntetőpontokkal kapcsolatos személyes adatokat kezeljen és közzöljön.
- 3) A 2016/679 rendelet 5. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontjával ellentétes, hogy valamely tagállam a gépjárművezetőkkel szemben közlekedési jogsértésért kiszabott büntetőpontokra vonatkozó személyes adatokat kezeljen és közzöljön, amennyiben e közlésre további felhasználás céljából kerül sor.
- 4) A közsféra információinak további felhasználásáról szóló, 2003. november 17-i 2003/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv nem szabályozza a gépjárművezetőkkel szemben közlekedési jogsértésért kiszabott büntetőpontokra vonatkozó személyes adatok – többek között további felhasználás céljából történő – kezelését és közlését.
- 5) Nem lehet a szóban forgó rendelkezést addig az időpontig alkalmazni, és e rendelkezés joghatásait addig az időpontig fenntartani, amíg a Satversmes tiesa (alkotmánybíróság) által hozott végleges határozat jogerőre nem emelkedik.